

novinky z radnice

april 2009

číslo 3

ročník XX

mesto Trnava

foto: E. Ursinyová

Vďaka bláznivosti

Apríl pre nestálosť počasia získal prezývku bláznivý. Bláznovstvom nazývame to, čo vybočuje zo zaužívanej alebo predstavovanej normy. Zavádzame ju kvôli rozlišovaniu a pre bezkonfliktné spolunažívanie. Pomáhame si zákonom. Ak jeho duch ustrnie vo formálnosti, upadá spoločenstvo do prázdnych formulácií a pretvácky. V ňom sa darí meštianskej i politickej hre neúprimných úsmevov, umelých celebrít a strojených slov i póz.

Tváre sa zakrývajú maskou. Z jej otvorov nežiaria záblesky očí, ale kde-tu závišť či škodoradosť. A pritakanie všetkému, čo zabezpečí najlepšie miesto na maškarnom plese prosperity.

Na ňom môžeme byť iluzívnymi kráľmi, vládcami, boháčmi i mudrcmi. Predpokladom je servilnosť a správny úklon hlavy. Pre tých, čo vidia svet inak, ostáva rola na pokraji. Úloha bláznov a „snílkov“.

V diele Chvála bláznivosti upozorňuje Erasmus Rotterdamský prostredníctvom reči vydedencov na princíp humanizmu, ktorý sa pre ustrnutie v litere a pretváčke vytráca. Tak ako šašo na dvore kráľa i pozícia bláznovstva vytvára pre autora myšlienok azyl pred potrestaním za svoje výroky. Kto by bral blázna vážne?

Vo svojej malomyselnosti a naivite nerozumie potrebám doby, dôležitosťi dobrej pozície v spoločnosti.

Erazmus bol idealistom pre tých, ktorí mali radi rozdelenú spoločnosť na bielych a čiernych, priateľov a nepriateľov. Bláznivosť, ktorú chválil, nie je klinickou chorobou ducha. Ide o mu o myslenie, ktoré je bláznovstvom pre tých, čo sa tvária ako držitelia pravdy, čo rozum zamenili za akademizmus, spontánnosť za pretváрку, ducha za literu.

Aprílové „bláznivé“ počasie má svoje miesto v kalendárnom roku a svojou vlhokou i neustálenou teplotou prebúda k životu prírodu. Myslenie mimo ustálenej normy „mal dať a dal“, v kategóriách, kde sa nepočíta, čo za to a kto o mne čo povie, môže priniesť do spoločnosti prebudenie ducha. Duch života, ktorého uspávame pragmatizmom, nám môže otvoriť oči. Potrebujeme ich, ak naozaj chceme vidieť východisko z krízy, nielen hospodárskej, ale predovšetkým tej, ktorá je dôsledkom technického videnia sveta a masiek na našich tvárach.

Vďaka patrí tým, čo v tichosti a bez pretvácky dokážu žiť bez masiek a nielen sami pre seba.

Na hlinách pribudne šesťdesiatdva parkovacích miest

Mesto Trnava podalo žiadosť o stavebné povolenie na výstavbu parkoviska na sídlisku Na hlinách. Stavba je rozdelená do dvoch sektorov a po jej ukončení by tam malo pribudnúť šesťdesiatdva nových parkovacích miest.

Začiatok výstavby bude spresnený po ukončení výberového konania na dodávateľa. Prvá etapa by mala byť zrealizovaná už v tomto roku v letných mesiacoch. Vzhľadom na minimálne priestorové možnosti v jestvujúcej zástavbe projekt kladie dôraz na účelné usporiadanie parkovania a skultúrnenie prostredia. Celkový počet parkovacích miest po ukončení oboch etáp stavby bude stodeväťdesiatjeden.

Sektor A, v ktorom bude stosedem parkovacích miest, je ohraničený bytovými domami 16 – 20 a 34 – 39, komunikáciou vedúcou ku gymnáziu a zo západnej strany križovatkou sídliskových komunikácií. Namiesto nej je v projekte navrhnutá malá okružná križovatka. V priestore medzi obytnými blokmi budú dve jednosmerné komunikácie s obojstranným šikmým parkovaním.

Sektor B, v ktorom bude osemdesiatštyri parkovacích miest, je v priestore jestvujúceho parkoviska pred mestským bytovým domom. Projekt tu navrhuje 90-stupňové pootočenie parkovacích státí a vybudovanie pozdĺžneho chodníka, ktorý vedie od výmenníkovej stanice smerom ku gymnáziu. Zrealizované budú nové oštrovčieky, povrchy budú vyspádované do novej vetvy kanalizácie. Súčasťou realizácie oboch etáp výstavby bude aj nové verejné osvetlenie a sadové úpravy s minimálnym výrubom jestvujúcich drevín.

-redakcia-

Snahou projektu je aj zmierniť dopad krízy

Zmluva medzi Mestom Trnava a Slovenskou agentúrou pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO) zastúpenou jej generálnym riaditeľom Ing. Petrom Hajašom o pridelení nenávratného finančného príspevku vo výške 9 584 145 eur na vybudovanie Mestského priemyselného a technologického parku v Trnave bola slávnostne podpísaná 25. februára na trnavskej radnici.

Park bude vybudovaný na Priemyselnej ulici v Trnave v areáli bývalých Technických služieb na ploche s výmerou 27 935m². Ukončenie výstavby sa plánuje najneskôr v roku 2012. Celkovo tu pribudne štyristo päťdesiatich pracovných miest. O prenájom priestorov s predstihom prejavilo záujem viacero firiem, s ôsmimi mesto už podpísalo zmluvu o budúcej nájomnej zmluve.

Cieľom projektu je skvalitňovanie podnikateľského prostredia a vytváranie podmienok pre domácich a zahraničných investorov v oblasti výskumno-vývojových, konštrukčných a projekčných činností, a pre firmy s inovačným potenciálom a sofistikovanou výrobou. Spoločne s úspešne zrealizovaným projektom Automobilového klastra – západné Slovensko a pripravovaným projektom Centra excelentnosti pri Materiálovotechnologickej fakulte Slovenskej technickej univerzity v Trnave bude priemyselný park vytvárať predpoklad na transfer technológií, rast inovačného potenciálu firiem v Trnave a konkurencieschopnosti celého regiónu. Snahou projektu je aj zmierniť dopady súčasnej hospodárskej krízy a vybudovať hospodársku protiváhu k etablovanému automobilovému a elektrotechnickému priemyslu.

-redakcia-

Víno Tírnavia s rekordným počtom návštevníkov

Tridsaťjeden zlatých a stodvadsaťtri strieborných medailí bolo udelených v rámci súťažnej výstavy vín Víno Tírnavia 2009. Slávnostné otvorenie výstavy spojené s vyhlásením víťazov sa uskutočnilo vo štvrtok 12. marca v Mestskej športovej hale na Rybníkovej ulici. Výstava vín bola otvorená aj 13. a 14. marca. Jej návštevnosť bola rekordná, záujemcov o degustáciu bolo viac ako tisícsto, čo je v porovnaní s minulým rokom približne dvojnásobný počet.

Do súťaže sa tento rok prihlásilo stodvadsaťsedem vystavovateľov zo Slovenska, Česka, Rakúska a Francúzska so šesťsto šesťdesiatimi ôsmimi vzorkami vín, čo je takmer o sto vzoriek viac ako vlani. V najvyššom počte – štyristodvadsaťpäť vzoriek – boli zastúpené biele vína, červených bolo stoosemdesiatdva, ružových štyridsaťdeväť a dvanásť sektov.

Šampiónom v kategórii tichých bielych suchých vín sa stal Rizling rýnsky, neskorý zber 2008, z pezinskej firmy Víno Matyšák. Známi sú aj tohtoroční šampióni v ďalších kategóriách – spomedzi ostatných tichých bielych vín je to Furmint, slamové víno, 2006, J&J Ostrožovič, Veľká Trňa, najvyššie hodnotenie medzi tichými ružovými vínami získalo Svätovavrinecké rosé 2008 z Vinárskych závodov v Topoľčiankach. Najlepšie červené tiché suché víno súťaže je Cabernet Sauvignon, výber z hrozna 2008, z Vínotéky Podola Peter v Kopčanoch, ktorý sa stal aj nositeľom Ceny primátora mesta Trnavy.

Cenu starostu mesta Břeclav pre slovenského vinára za najvyššie hodnotené víno vyrobené z moravských odrôd dostalo kabinetné víno André 2008 od Jána Patakyho zo Strekova. Cena predsedu Trnavského samosprávneho kraja za najvyššie hodnotený modrý portugal patrí neskorému zberu z minulého roka od hodonínskej firmy Metroflora a neskorému zberu z roku 2007 od Alexandra Lisického z Horných Orešian. *-red-*

Začína sa jarný zber papiera v základných školách

Koncom marca sa začal jarný zber papiera v desiatich trnavských základných školách. Aktivita, ktorú mestská samospráva organizuje v spolupráci so spoločnosťou .A.S.A. Trnava, potrvá do konca mája. Minulý rok vyzbierali žiaci takmer 435 ton papiera, finančné prostriedky zaň boli školám vyplatené v uplynulých dňoch. Na rozdiel od minulých rokov, kedy mesto prispievalo školám sumou 50 halierov na kilogram papiera, v tomto roku zvýšilo svoj príspevok na jednu korunu, čo predstavuje 33,19 eur za tonu a dovedna 14 425,75 eur. Dôvodom zvýšenia príspevku mesta je pokles cien druhotných surovín pod vplyvom hospodárskej krízy a rapídne zníženie výkupnej ceny papiera. Rovnakou sumou za kilogram mesto vykompenzuje školám predpokladanú stratu príjmu za vyzbieraný papier v tomto roku.

Separovaný zber v základných školách zaviedla samospráva minulý rok v rámci plnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trnava. Z finančných prostriedkov mesta a spoločnosti A.S.A. boli zakúpené separačné nádoby do všetkých tried. Koncom roka 2008 mesto zaviedlo separovaný zber aj na mestskom úrade a na radnici. V tomto roku sa plánuje rozmiestnenie separačných nádob a spustenie separácie aj vo všetkých materských školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Trnava s cieľom rozvíjať environmentálne povedomie najmladšej generácie. „Aj keď situácia, týkajúca sa výkupu druhotných surovín, v súčasnosti nevyzerá ružovo, našou hlavnou motiváciou na pokračovanie týchto aktivít je myšlienka ekologického, čistého mesta,“ povedala Daniela Bániková z odboru vzdelávania, športu a kultúry Mestského úradu v Trnave.

-redakcia-

V skratke

■ Škôlkari dostanú na Vančurovej vynovené priestory a ihrisko

Vytvorenie priestorov pre bývalú Materskú školu na Hollého ulici je cieľom investičnej akcie, ktorú začína realizovať samospráva v areáli Základnej školy na Vančurovej ulici.

Projekt navrhuje rekonštrukciu a zmenu dispozície časti prízemia školy, prebudovanie sociálnych zariadení s rozvodom vody a kanalizáciou, vytvorenie miestností pre prevádzku MŠ, úpravu vykurovacieho teplovodného systému s doplnením vykurovacích telies a ventilov, nové podlahy, obklady, omietky, podhľady zo sadrokartónu, výmenu dverí, maľby, nátery, elektroinštaláciu, realizáciu vstupného schodiska a vybudovanie chodníka.

Vybudované bude aj nové detské ihrisko s doplnením oplotenia. Súčasťou realizácie budú aj sadové a terénne úpravy. Práce majú byť hotové koncom júla tohto roku. Predpokladané náklady na realizáciu sú 161 570 eur.

■ Trnava prezentovala svoje kultúrne aktivity na stretnutí slovenských a maďarských miest

Mesto Trnava prezentovalo svoju činnosť a možnosti vzájomnej spolupráce v oblasti kultúry 6. marca na stretnutí zástupcov slovenských a maďarských miest v Kultúrnom inštitúte Maďarskej republiky v Bratislave. Svoje kultúrne aktivity tu v rámci medzinárodného projektu Spravme prvý krok predstavili mestá Skalica, Nitra, Trenčín, Košice, Martin, Trnava, Banská Štiavnica, Békešská Csaba, Budapešť, Győr, Miškoc, Pécs, Nyíregyháza, Šopron a Vasoc. Hlavným zámerom organizátorov stretnutia je rozšírenie spolupráce v oblasti kultúry medzi slovenskými a maďarskými mestami. Kultúrny inštitút MR plánuje v budúcnosti organizovať takéto workshopy aj na území Maďarska.

■ Výtvarná súťaž Moja Trnava

Už dvanásť ročník výtvarnej súťaže Moja Trnava organizujú spolu mesto Trnava a Kalokagatia – Centrum voľného času. Súťaže sa môžu zúčastniť deti predškolského veku, žiaci základných škôl a osemročných gymnázií a študenti stredných škôl. Naše mesto môžu stvárniť nielen autenticky, ale aj s uplatnením fantázie a svojich predstáv o tom, ako by mohlo vyzeráť teraz i v budúcnosti. Zvolená technika je ľubovoľná, vítané sú netradičné výtvarné techniky, formát maximálne A2. Uzávierka súťaže je 18. apríla, vernisáž výstavy Moja Trnava sa uskutoční 28. mája o 14.00 h v atraktívnom novom výstavnom priestore – západnom krídle trnavskej radnice.

„Úroveň tejto medzi deťmi a mládežou populárnej súťaže neustále stúpa. Minulý rok nám súťažiaci poslali približne päťsto prác. Časť z tých najlepších dlhodobo vystavujeme v budove Mestského úradu na Trhovej ulici.“ povedala pracovníčka Kalokagatie – Centra voľného času Eva Venhartová.

■ Výťažok z reprezentačného plesu mesta je odovzdaný

Výťažok zo 14. reprezentačného plesu mesta Trnava vo výške 6 010 eur odovzdal 17. marca na trnavskej radnici primátor Štefan Bošňák dvadsiatim siedmim organizáciám, ktoré pracujú so zdravotne a telesne postihnutými deťmi, mládežou i dospelými. Príspevok na svoju činnosť prevzali zástupcovia Asociácie detí a mládeže ADAM, Centra špeciálneho pedagogického poradenstva, neziskovej organizácie Granada, klubov sklerosis multiplex, stomikov, vozíčkarov, kardiakov, respirikov a diabetikov, Agentúry podporovaného vzdelávania Kruh, Ligy proti rakovine, Ligy proti reumatizmu, Slovenskej ligy celiakov, občianskych združení Otvorené srdce, Kubináci, Strom, SPOSA-T pre autistické deti, Slovenského zväzu telesne

postihnutých, Stacionára Náš dom, Trnavskej asociácie sluchovo postihnutých, Únie nevidiacich a slabozrakých, zväzov diabetikov a ľudí postihnutých civilizačnými chorobami, združeniam na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím a priateľov detí z detských domovov, Odborného učilišťa na Lomonosovovej ulici, spojených škôl na Beethovenovej a Čajkovského a Špeciálnej základnej školy internátnej v Trnave.

Organizátor plesu Mesto Trnava počas celej štrnásťročnej histórie mestského reprezentačného plesu dáva dôraz na dobročinný rozmer tohto podujatia, ktoré zároveň patrí k najatraktívnejším kultúrno-spoločenským udalostiam plesovej sezóny.

Zoznam sponzorov, ktorí mestu pomohli naplniť túto myšlienku, nájdete na 35. strane tohto vydania.

■ Benefičný koncert pre hospic Svetlo bol úspešný

Výťažok z benefičného koncertu súrodencov Jendruchovcov pre Hospic Svetlo, ktorý sa uskutočnil 15. marca v Kostole sv. Jakuba, prevýšil 1 700 eur. Použitý bude na pokračovanie rekonštrukcie priestorov budúceho hospicu v kláštore františkánov na Františkánskej ulici v Trnave. „Ďakujeme súrodencom Jendruchovcov, mestu Trnava a sponzorom, ktorí prispeli k uskutočneniu koncertu, v neposlednom rade aj všetkým zúčastneným, ktorí svojím dobrovoľným vstupným prispeli na ušľachtilý cieľ,“ povedala pri prevzatí výťažku predsedníčka správnej rady neziskovej organizácie Svetlo Mária Zamkovská.

■ Zberné dvory budú počas jarného upratovania otvorené dlhšie

Počas jarného upratovania bude v meste Trnava od 28. marca do 11. apríla rozšírená prevádzka zberných dvorov. V mestskej časti Modranka, na Oravnom, Medziháji, Farárskom a na Kočiskom budú od 27. marca do 1. apríla umiestnené veľkokapacitné kontajnery pre občanov, ktorí sa potrebujú zbaviť nadrozmerného odpadu z domácností. Biolo-

gický odpad zo záhrad ako konáre stromov, časti viniča, a pod., ktorý sa dá spracovať na kompost, však treba aj tento rok ukladať vedľa kontajnerov. Zber a odvoz biologického odpadu zo záhrad v mestských štvrtiach Špiglsál a Tulipán zabezpečí firma .A.S.A. 28. marca v čase od 7. do 18. hodiny, na Kopánke a vo Vajsovej doline 4. apríla od 7. do 18. hodiny. Podmienkou je, že orezané konáre budú včas pripravené pred nehnuteľnosťami tak, aby bol k nim bezproblémový prístup a aby neznemožňovali používanie chodníkov pre chodcov. Na každej ulici v týchto lokalitách sa uskutoční jeden odvoz.

Vzhľadom na zvýšenie počtu zberných dvorov v Trnave nebudú tento rok umiestnené veľkokapacitné kontajnery na uliciach Leoša Janáčka a Stromovej.

Harmonogram prevádzkovej doby zberných dvorov a ďalšie informácie nájdete na 35. strane tohto vydania.

■ Nie všetci majitelia zaplatili daň za psa

Do 28. februára tohto roka mestská samospráva zinkasovala v podobe dane za psa sumu 33 517 eur, čo predstavuje 88 percent z vyrubených platobných výmerov. Zvyšných dvanásť percent daňových poplatníkov si svoju povinnosť nesplnilo. Získané finančné prostriedky sú súčasťou rozpočtu mesta a sú určené napríklad na čistenie mesta, údržbu a čistenie detských ihrísk, a pod. Dôležitú položku v tejto súvislosti tvorí aj príspevok mesta na Trnavský útulok pre psov na Orešianskej ceste vo výške 11 618 eur.

„Odhadujeme, že asi 2 500 občanov svojho psa vôbec neprihlásilo. Majiteľ je však povinný prihlásiť psa vo veku 6 mesiacov, alebo ako ho má dlhšie ako 3 mesiace na území mesta,“ informovala Novinky z radnice Ing. Tatiana Almášiová z odboru dopravy a komunálnych služieb Mestského úradu v Trnave. Pretrvávajú aj problémy so znečisťovaním verejných priestranstiev psími exkrementmi: „Vrecká a rukavice novým poplatníkom dávame stále, málo si chodia po ne „starí“ majitelia psov, ktorým vrecká poskytujeme na vyžiadanie,“ dodala Tatiana Almášiová.

■ Bradlan prijíma nových členov

Jediný mužský spevácky zbor v Trnave Bradlan s takmer osemdesiatročnou tradíciou, ktorá sa spája aj s menom Mikuláša Schneidera Trnavského, prijíma nových členov. Skúšky sa uskutočňujú vždy v pondelok a štvrtok o 17. hodine na Hlavnej ulici 17, kde budú vítaní muži bez ohľadu na vek, študenti i pracujúci s hudobným sluchom a záujmom o zborový spev.

Bradlan účinkuje na mnohých dôležitých kul-

túrno-spoločenských podujatiach, nechýbal ani pri trnavskej udalosti storočia, keď sa na jeseň minulého roku vrátili do veže Baziliky sv. Mikuláša opravené zvony sv. Štefana a sv. Barbora. Zbor nadväzuje aj kontakty so zahraničnými telesami a organizuje výmenné cesty spojené s koncertmi. Napríklad – pred dvomi rokmi to bolo úspešné koncertné turné vo Fínsku a spolupráca s fínskym zborom Tervakoski mieskuoro, na obzore je však už aj ďalšia zahraničná spolupráca v tomto roku.

-eu-

Na poliklinike riešia množiace sa krádeže

Lekári združenia Aesculap navrhujú na ochranu objektu kombináciu elektronického systému a strážnej služby

Trnavská mestská poliklinika na Starohájskej ulici funguje už presne dvadsať rokov – krádeže v prevádzkach aj u pacientov sa však začali až teraz, keď sa budova čoraz viac začína meniť na zdravotnícke zariadenie moderného typu. Mesto totiž plánuje do polikliniky Družba investovať nemalé prostriedky – napríklad s pomocou fondov Európskej únie chce vymeniť všetky okná.

Krádeže sa stávajú pre kompetentných doslova nočnou morou. Najprv to boli drobné krádeže, vykrádanie automatov na kávu a podobne. Škodu väčšieho rozsahu spôsobil páchatel vykradnutím očnej optiky, kde zoberal viac ako päťsto kusov rámov na okuliare. Okresnému a krajskému riaditeľstvu policajného zboru sa ho podarilo odhaliť, a pri domovej prehliadke našli aj všetok odcudzený materiál.

Nevýhodouestskej polikliniky je, že relatívne veľký objekt je voľne prístupný od šiestej hodiny rannej až do devätnástej hodiny. „Domovník ho pred uzavretím denne kontroluje, ale nie je v ľudských silách skontrolovať celý objekt detailne. Poliklinika má množstvo nebytových priestorov, predpokladáme, že páchatel sa schová na toailete a vyjde oknom von, alebo v ranných hodinách normálnym vchodom,“ hovorí riaditeľ Strediska sociálnej starostlivosti Juraj Tomášik.

Stredisko sociálnej starostlivosti, ktoré je prevádzkovateľom tohto kolosu, pripravilo anketový lístok s niekoľkými návrhmi zabezpečeniaestskej polikliniky. Intervencia mesta sa uskutoční na základe prieskumu názorov všetkých nájomcov. „Primátor Štefan Bošňák prisľúbil finančnú pomoc na zabezpečenie technického systému. Prevádzkové náklady, ktoré budú vyplývať z týchto alternatív, si budú uhrádzať sami nájomníci,“ hovorí Juraj Tomášik.

Z hľadiska počtu sú v poliklinike najväčšími prenajímateľmi lekári, s ktorými stredisko komunikuje cez ich občianske združenie Aesculap. „Bol nejaký pokus o vniknutie do ambulancie, ale našťastie, neúspešný. Našou povinnosťou je však chrániť tento majetok, pretože na vybavenie jednej odbornej ambulancie treba stotisíceurovú investíciu,“ hovorí predseda združenia Aesculap Gabriel Pavelek, ktorý je zároveň aj poslancom mestského zastupiteľstva. „Na stretnutí lekárov združenia sme sa zhodli na prieniku alternatív ponúkaných strediskom sociálnej starostlivosti. Navrhujeme, aby počas dennej prevádzkyestskej polikliniky bol objekt chránený strážnou službou a v noci by sme využili kombináciu elektronického systému a strážnej služby. Tento návrh predkladáme správcovi.“

-maju-

Odpad v Trnave separujeme čoraz úspešnejšie

Množstvo vyseparovaných komodít by do roku 2012 malo vzrásť až na tisícristo ton

Separovaný zber komunálneho odpadu v Trnave sa začal už pred trinástimi rokmi. Mesto Trnava ho realizuje cez spoločnosť .A.S.A., v ktorej je polovičným akcionárom. Táto spoločnosť sa podieľa na likvidovaní komunálneho odpadu a separácii nielen v Trnave, ale aj v ďalších takmer šesťdesiatich obciach a firmách. Minulý rok sa v meste vyzbieralo takmer dvadsaťtisíc ton komunálneho odpadu a vyseparovalo sa viac ako sedemsto ton papiera, štyristo ton skla, dvesto ton plastov a napríklad trinásť ton kovových obalov.

Efektivitu oddeľovania týchto zložiek od komunálneho odpadu postupne začínajú chápať aj obyvatelia nášho mesta, hoci sú stále problémy na väčších sídliskách, kde neraz jeden smetný kôš komunálneho odpadu vložený do nádoby na plasty či papier zničí aktivitu desiatok separujúcich obyvateľov.

„Významnú časť našej činnosti tvorí aj zhodnocovanie komunálneho odpadu. Naša spoločnosť napríklad už niekoľko rokov spracúva biologicky rozložiteľný odpad v najväčšej kompostárni svojho druhu na Slovensku. Ročná kapacita vyprodukovaného kompostu je viac ako dvetisíc ton ročne,“ povedal na spoločnom stretnutí predstaviteľov mesta, Recyklačného fondu, spoločnosti .A.S.A. a Recopapu riaditeľ trnavského závodu .A.S.A. Ľudovít Púček. Pripomenul, že zvýšenie vyseparovaného množstva zhodnotiteľného odpadu sa podarilo aj vďaka zlepšeniu možností separácie. Mesto spolu s ďalšími takmer štyridsiatimi obcami dostalo pred piatimi rokmi projekt na rozvoj separovaného zberu plastov a skla za takmer 47-tisíc eur. Mesto Trnava z tejto sumy čerpalo prostriedky na zakúpenie dotriedňovacej linky na separovaný zber. Rok na to dostalo mesto dotáciu viac ako 190-tisíc eur z Recyklačného fondu, ktorú zasa využilo na zakúpenie vozidla na zvoz separovaného zberu a nákup veľkoobjemových kontajnerov. „Tento projekt využilo naše mesto bez pridružených obcí a pribudlo v ňom zhodnocovanie kovových obalov a viacvrstvových kombinovaných materiálov. Projekt sa zameral aj na to, aby boli vyseparované materiály ešte efektívne dotriedené a upravené. Vyseparované plasty či papier sa totiž aj drvia a lisujú, aby sme ich mohli v takejto podobe dodať odberateľovi,“ doplnil Ľudovít Púček.

Závod na dotriedňovanie odpadu pracuje v Trnave už viac ako dva roky a z Recyklačného fondu ho postavila spoločnosť Recopap, ktorá je jednou z troch dcérskych spoločností štúrovských celulózok a papierní. „Závod triedi zberový papier na vlnitú lepenku, časopisy, noviny, kancelársky či zmiešaný papier. Z fondu sme v Trnave vybudovali halu a technologické vybavenie prevádzky na dotriedňovanie odpadu, čo stálo viac ako dvesto-tisíc eur,“ povedal konateľ spoločnosti Recopap Ladislav Veres. Trnava splnila kvótu z hľadiska množstva vyseparovaného odpadu na pridelenie dotácií, a množstvo vyseparovaných komodít by do roku 2012 malo vzrásť až na tisícristo ton.

Recyklačný fond vyplatil v Trnavskom kraji viac ako 950-tisíc eur na rôzne projekty súvisiace so separovaným zberom. Aj vďaka týmto projektom sa zvýšil takmer o polovicu podiel na množstve vyseparovaného obalu od obyvateľstva, a zároveň sa znížilo množstvo dovážaného papiera. Kým sa napríklad v roku 2001 dovážala až polovica zberového papiera zo zahraničia, minulý rok to bolo už len 13 percent.

Radnica bude mať nové úsporné vykurovanie

Mesto Trnava ako prvé na Slovensku využije v rámci znižovania nákladov progresívny systém vykurovania a chladenia prostredníctvom plynového tepelného čerpadla. Nainštalovaný bude už v tomto roku v historickej budove trnavskej radnice. Na realizáciu projektu mesto získalo finančný príspevok vo výške sto percent nákladov z programu Zavádzanie nových progresívnych technológií na báze zemného plynu v rámci EkoFondu zriadeného Slovenským plynárenským priemyslom.

Mesto Trnava, rovnako ako mnoho ďalších miest a obcí Slovenska, musí riešiť problémy spojené s nedostatkom peňazí na obnovu, modernizáciu či rekonštrukciu objektov vo svojom vlastníctve. Vhodne zvolená rekonštrukcia alebo modernizácia však môže viesť k značnej úspore finančných prostriedkov. O to viac je potrebné, aby sa znížili náklady na prevádzku objektov, v ktorých sídlia orgány miestnej samosprávy.

V súčasnosti je trnavská radnica vykurovaná lokálnymi plynovými vykurovacími telesami, ktoré sú vzhľadom na morálne a technické zastaranie neefektívne a nevhodné. Jednou z podmienok bolo nájsť taký spôsob vykurovania, ktorý by čo najmenej zasahoval do pamiatkovo chránenej budovy. Pretože mesto Trnava je otvorené novým progresívnym technológiám, výsledkom bola voľba vyžitia plynového tepelného čerpadla, ktoré na svoju činnosť využíva čisté, nízko nákladové palivá šetrné k životnému prostrediu.

Veľkým plusom tohto riešenia je i skutočnosť, že tepelné čerpadlo posluží okrem vykurovania v zimných mesiacoch aj na chladenie v letnom období. Pretože vo vnútorných jednotkách inštalovaného systému nedochádza k spaľovaniu plynu, čerpadlo poskytuje čistú klimatizáciu a komfort po celý rok. Prínosom budú hlavne značné úspory energií a zníženie nákladov na prevádzku, údržbu a opravy vykurovacieho systému radnice. Nemenej dôležitá bude eliminácia negatívnych vplyvov na životné prostredie. Pracovníci spoločnosti TT-Komfort, ktorá zabezpečuje správu objektov vo vlastníctve mesta, sa presvedčili v Budapešti, kde sa už takéto tepelné čerpadlá využívajú, že ide o ideálny systém vykurovania.

JUDr. Darina Puterová, TT-KOMFORT, s.r.o. Trnava (skrátene)

Literárny salón aj wifi internet v knižnici

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave sa zapojila do 10. ročníka Týždňa slovenských knižníc. Pri tejto príležitosti pripravila celý rad podujatí – okrem stretnutí s tvorcami kníh a súťaží pre deti sa tento ročník zapíše do dejín knihovníctva v Trnave vo viacerých oblastiach. Prvou je naplnenie myšlienky oceniť pri príležitosti Týždňa slovenských knižníc aj obetavých a najmä dobrovoľných knihovníkov. „Je to jediná možnosť ako si môžeme uctiť dlhoročnú prácu knihovníčkov, ktoré sa snažia knižničné služby čo najviac spestriť,“ povedala predsedníčka krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov Emília Díteová. Za okres Trnava bolo udelené čestné uznanie za rozvoj knihovníctva riaditeľke Univerzitnej knižnice Trnavskej univerzity Zuzane Martinkovičovej. Pracovala v niekdajšej trnavskej okresnej knižnici, ale aj detašovanom pracovisku knižnice v knižničnom oddelení pri Okresnej poľnohospodárskej správe v Trnave. Po jedenástich rokoch dostala možnosť budovať akademickú knižnicu na obnovenej Trnavskej univerzite. A s úspechmi sa jej to darí – dobudovala ju na moderné pracovisko s elektronickou databázou.

Súčasťou Týždňa slovenských knižníc bolo vyhlásenie Literárneho salónu 2009. Je to celoslovenská literárna súťaž pre začínajúcich autorov v kategórii poézia a próza. Podľa

veku sú vyčlenené tri kategórie (15 – 25 rokov, 25 – 40 rokov a nad 40 rokov). Uzávierka je 10. augusta a z najlepších prác bude vydaný zborník. Knižnica vyhlásila aj anketu pre deti o najkrajšiu knihu, ktorú vyhodnotia na konci školského roka už v júni. Podrobnejšie informácie o Literárnom salóne i o Najkrajšej knihe roka sa dozviete na webe knižnice www.kniznicatrnavas.sk. V Týždni slovenských knižníc sprístupnili v hlavnej budove knižnice aj službu wifi, prostredníctvom ktorej sa môže čitateľ prostredníctvom svojho prenosného počítača zadarmo napojiť na internet. Už počas letných mesiacov plánujú túto službu rozšíriť aj do letne upravenej záhrady knižnice. Informácie o niektorých ďalších podujatiach, ktoré boli súčasťou Týždňa slovenských knižníc, sa dozviete v budúcom čísle Noviniek z radnice.

-maju-

Nech vkročia do života lepšie a šťastnejšie...

Zamyslenie pri príležitosti Dňa učiteľov

Prihovám sa vám v období, kedy si viac ako inokedy uvedomujem dôležitosť a význam učiteľského povolania pri vytváraní osobnosti dieťaťa. Kedysi ktosi povedal: „Nie je umenie deti mať, umenie je vychovávať ich pre život.“ Prvoradá je, samozrejme, rodina. Bez spolupráce so školou, v ktorej deti trávajú značnú časť dňa, je však splnenie tejto náročnej úlohy veľmi ťažké, ale nie nemožné.

Pri vytváraní vzťahu žiaka ku škole zohráva veľkú úlohu osobnosť učiteľa. Je chápaný ku všetkým deťom, teda i k tým, ktoré neprospeievajú, ktoré sú problematické. Učiteľ nepovie, že jeho pracovný čas sa skončil, keď ho žiaci potrebujú. Som presvedčená, že učiteľia, ktorí v našej škole učia, sú práve takí. Ich učiteľský batoh je plný lásky a pochopenia krehkej detskej duše. História ukazuje, že učiteľ bol vždy stredobodom pozornosti. No v žiadnej etape doterajšieho moderného vývoja nebolo učiteľom dané to, čo im patrí. Na jednej strane veľké nároky spoločnosti, ale ocenenie minimálne. Dokedy to však učiteľ vydrží? Dokedy bude učiteľovo srdce schopné odolávať nespravodlivosti, podceňovaniu i ponižovaniu?

Žijeme v demokratickej spoločnosti. Demokracia v podobe slobody slova neznamená len slovú kritiku, obvinení bez podložených faktov, v ochrane svojho dieťaťa za každú cenu. Vysoko si cením rodičov, ktorí si nájdu čas pre svoje dieťa, komunikujú s ním o bežných radoostiach i starostiach ich detského života, problémy riešia v spolupráci so školou a spoločne s učiteľom hľadajú východiská v prospech krehkej detskej duše. Určite sa nám to raz všetkým vráti.

Žiaľ, sú i takí rodičia, ktorí si výchovu detí zamenili so zabezpečením všetkého materiálneho, čo si ich ratolesti želajú a v sporných situáciách im dávajú za pravdu bez overenia faktov a vypočutia iných. V niektorých rodinách je učiteľ rodičmi pred deťmi znevažovaný za to, že si dovolil ich dieťa za niečo kritizovať. Rodič by však mal pochopiť a zároveň i vycítiť, že kritika jeho dieťaťa nie je zo strany učiteľa smerovaná proti jeho dieťaťu, ale v jeho prospech. Samozrejme, tak ako v iných profesiách človek pochybí, stáva sa to i v učiteľskej. Dôležité je však vedieť priznať chybu a poučiť sa z nej.

Práve dnes, v dobe plnej zloby, psychického i fyzického nátlaku, túži veľa ľudských srdiec po láske, porozumení a pochopení. Skúste teda prísť do školy aj preto, lebo chcete prácu učiteľa pochváliť, poďakovať mu. Uznanie a pochvala ho iste povzbudí v ďalšej práci. Nielen v tejto súvislosti sa nám všetkým ponúka myšlienka matky Terezy: „Všade, kam prídete, šírite lásku, nech každý, s kým sa stretnete, odchádza od vás lepší a šťastnejší. Noste ju vo svojej tvári, v očiach, v úsmeve.“

Mgr. Anna ČAPOŠOVÁ, riaditeľka Základnej školy na Vančurovej ulici

AUTOPLAST

Vytváranie podmienok na zvyšovanie kvality ľudských zdrojov pre potreby automobilového priemyslu v oblasti plastov

Mesto Trnava pokračuje v aktívnej podpore rozvoja podnikateľského prostredia v regióne a vytvárania podmienok na kvalitnejšie vzdelávanie novej generácie technicky orientovaných odborníkov. Ďalším takto zameraným projektom, ktorého realizácia sa v týchto dňoch začína, je projekt **Autoplast**, ktorý bol schválený Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR v rámci **Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika**.

Mesto Trnava je projektovým lídrom. Ide o cezhraničný projekt, v ktorom sú partnermi na Slovenskej strane okrem Mesta Trnava aj Automobilový klaster – západné Slovensko a Materiálovotechnologická fakulta Slovenskej technickej univerzity v Trnave. Hlavným cezhraničným partnerom z Českej republiky je Plastikářsky klaster Zlín.

Projekt je zameraný na:

- Výmenu skúseností a spoluprácu v oblasti výskumu a vývoja materiálov a technológií prostredníctvom klastrov,
- zvýšenie kvality odborného vzdelávania v problematike plastov na STU MTF v Trnave,
- vybudovanie a sprevádzkovanie školiaceho a výučbového pracoviska zameraného na najnovšie technológie spracovania plastov – vstrekovanie (injection moulding), ktorá nachádza uplatnenie v rôznych aplikačných oblastiach a je najrozšírenejšia v automobilovom priemysle.

V rámci projektu sa uskutoční analýza súčasnej úrovne vzdelávania v plastovej problematike a vytvorenia predpokladov na zvýšenie kvality takéhoto vzdelávania s možnosťou akreditácie študijného odboru v oblasti plastov.

Vypracovaná bude štúdia, ktorej cieľom je zmapovať podniky pôsobiace v tejto oblasti, ich technologickú úroveň, inovačný potenciál a hlavne ich potreby na úspešný rast a konkurencieschopnosť.

Priebežne sa budú uskutočňovať spoločné tematické, obchodno-kontraktačné stretnutia, výstavné podujatia, či už na slovenskej alebo českej strane, za účelom výmeny skúseností a naštartovania vzájomnej spolupráce.

V dlhodobom horizonte je cieľom projektu vytvorenie podmienok na transfer technológií na východ (Ukrajina, Rusko) ako príležitosť pre MSP našich regiónov za účelom zvýšenia ich budúcej konkurencieschopnosti.

Trvanie projektu: 3/2009 – 12/2011

Celkový rozpočet projektu predstavuje čiastku 308 118 eur, nenávratný finančný príspevok je 256 606,30 eur.

Kick-off meeting projektu sa uskutočnil 17. 3. 2009 na Mestskom úrade Trnava za účasti všetkých partnerov.

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

Spoločne bez hraníc

PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁCE
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu cezhraničnej spolupráce SR – ČR

Centrum vašej obce rozkvitne

Výzva na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok

Vďaka **Regionálnemu operačnému programu** môžete na skrášlenie centra vašej obce alebo mesta čerpať prostriedky z fondov EÚ. Aj vaše centrum môže byť miestom, kde je radosť žiť.

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR vyhlasuje výzvu na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a zo štátneho rozpočtu SR, Prioritná os 4, Opatrenie 4.1 Regenerácia sídiel, oblasť podpory – samostatne dopytovo orientované projekty. V rámci nej môžete pre vašu obec alebo mesto žiadať investície z fondov Európskej únie na úpravu verejných priestranstiev a prvkov verejnej zelene, na výstavbu a rekonštrukciu verejných osvetlení, chodníkov a cyklistických trás, zastávok, verejných hygienických zariadení, na rekonštrukciu miestnych komunikácií, mostov a lávok alebo na úpravu a reguláciu povodí.

Kód výzvy: ROP-4.1a-2009/01, dátum zverejnenia výzvy: 16. marca 2009, priebežná výzva
Podrobné informácie na www.ropka.sk a www.nsr.sk.

regionálny
operačný
program

Investícia do vašej budúcnosti

MVRR SR
MINISTERSTVO VÝSTAVBY
A REGIONÁLNEHO ROZVOJA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tento projekt je spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Ľudia a udalosti v histórii Trnavy apríl 2009

2. 4. 1719 – Narodil sa rakúsky architekt a staviteľ František Anton HILLEBRANDT, projektant budovy Lekárskej fakulty Trnavskej univerzity (290. výročie).

2. 4. 2004 – V konkatedrálnom Chráme sv. Jána Krstiteľa v Trnave arcibiskup metropolita Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy Ján SOKOL slávnostne oznámil vymenovanie dvoch nových pomocných biskupov pre túto diecézu – Stanislava ZVOLENSKÉHO a Jána OROSCHA (5. výročie).

4. 4. 2004 – V Trnave na Kalvárii sa uskutočnilo slávnostné odhalenie pamätnej tabule sestre Zdenke SCHELINGOVEJ, ktorú pápež Ján Pavol II. vyhlásil počas jeho návštevy Slovenska roku 2003 za blahoslavenú (5. výročie).

5. 4. 1834 – V Starej Pazove sa narodil národovec, básnik a publicista Vendelín Bohoj KUTLÍK, ktorý pôsobil v Trnave ako advokát (175. výročie).

8. 4. 1784 – Začalo sa sťahovanie Kráľovskej akadémie z Trnavy do Bratislavy (225. výročie).

9. 4. 1734 – V Trnave sa narodil kňaz a propagátor včelárstva Juraj HANDERLA, autor praktickej včelárskej príručky, ktorý pôsobil v Dvorníkoch a v Hlohovci, kde aj umrel (275. výročie).

9. 4. 1949 – V Hrnčiarovciach sa narodil novinár, publicista a dramatik Benjamín ŠKREKO (60. narodeniny).

11. 4. 1984 – Uskutočnila sa posledná jazda autobusu mestskej hromadnej dopravy cez dnešnú pešiu zónu v Trnave (25. výročie).

12. 4. 1849 – Na Dobrej Vode umrel najvýznamnejší bernolákovský básnik, prekladateľ a kňaz Ján HOLLÝ, ktorý študoval na seminári v Trnave (160. výročie).

15. 4. 1609 – Narodil sa chorvátsky jazykovedec, spisovateľ a pedagóg Juraj HABDELIČ, ktorý vyštudoval teológiu na Trnavskej univerzite, kde potom pôsobil aj ako profesor (400. výročie).

15. 4. 1739 – V Rakúsku sa narodil

lekár, prírodovedec a pedagóg Jakub WINTERL, profesor lekárskej fakulty Trnavskej univerzity a jej dekan, ktorý založil prvú botanickú záhradu v Trnave (270. výročie).

16. 4. 1749 – Za trnavského mešťana bol prijatý lekárnik Martin DÉVAY, ktorý sa neskôr stal aj richtárom mesta (260. výročie).

16. 4. 2008 – V Trnave umrel vysokoškolský pedagóg, spisovateľ, básnik a dramatik Milan JEDLIČKA, rodák zo Zelenča, ktorý pôsobil na Materiálovotechnologickej fakulte STU a na Katedre masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave (1. výročie).

19. 4. 1809 – V Trnave umrel historik, pedagóg a cirkevný hodnostár Ignác BAERNKOPF, odborník pre cirkevné právo, profesor jezuitskeho kolégia a prefekt šľachtického konviktu v Trnave (200. výročie).

20. 4. 1969 – V Trnave umrel cirkevný hodnostár, apoštolský administrátor a biskup Ambróz LAZÍK, rodák z Trstína, podpredseda Spolku sv. Vojtecha a „otec“ slovenskej liturgie, ktorý v Trnave študoval na gymnáziu a neskôr pôsobil v rôznych cirkevných funkciách (40. výročie).

23. 4. 1939 – V Trnave sa narodil známy divadelný a filmový herec, režisér a pedagóg Jozef ADAMOVIČ (70. narodeniny).

26. 4. 1879 – V Kútoch umrel spisovateľ, jazykovedec, publicista, redaktor, vydavateľ, autor učebníc a kňaz Andrej RADLINSKÝ, zakladateľ Spolku sv. Vojtecha v Trnave, kde študoval na seminári. Jeho pamiatku v Trnave pripomína ulica a pamätná tabuľa na budove Spolku sv. Vojtecha (130. výročie).

30. 4. 1359 – Kráľ LUDOVÍT I. potvrdil dodnes zachovanou listinou výsady trnavských vinohradníkov v modranskom a trlinskom chotári (650. výročie).

30. 4. 1989 – Na sídlisku Družba v Trnave bol slávnostne odovzdaný do užívania areál novej polikliniky (20. výročie). *P.R.*

Ja na ornici padám, deň svoj som dokončil...

Rozlúčka s folkloristom a poľnohospodárom Leom Blažekom

„...a ja na ornici padám, deň svoj som dokončil.“ Týmto citátom zo Života Metoda sme sa vo februári na trnavskom Novom cintoríne na Ulici Terézie Vansovej lúčili s dlhoročným poľnohospodárskym odborníkom trnavského okresu, ale aj organizátorom folklórneho života trnavského regiónu Leom Blažekom. Citát priam verne zachytil jeho takmer osemdesiatročný život. Pretože chápal zem nielen v doslovnom význame z hľadiska poľnohospodárskej produkcie a potravinovej sebestačnosti, ale aj ako krajinotvorbu a v spojitosti s kultúrnou tradíciou, ktorá k spojeniu človeka a zeme neodmysliteľne patrí.

Aj keď bol rodákom z Križovian nad Dudváhom (k jeho nedokončeným plánom sa zaradila aj jeho ambícia pripraviť komplexnú monografiu tejto obce), svoj život spojil s Trnavou.

Ako aktívny dôchodca spolupracoval s celou paletou podujatí v krajskej Regionálnej poľnohospodárskej a potravinárskej komore, aj na dramaturgii prehliadky folklórnej hudby trnavského regiónu Trnavská brána. Mnohí majú v čerstvej pamäti napríklad aj program Od Trnavy Česká cesta, ktorý pripravil ešte do dramaturgie minuloročného festivalu.

Je zaujímavé, že k folklóru sa aktívne ako autor dostal až v seniorskom veku – dovtedy pracoval v rôznych poľnohospodárskych funkciách na okresnej úrovni (v období terajšej samosprávnej poľnohospodárskej komory – v Okresnej poľnohospodárskej správe). Podieľal sa aj na modernizácii technológií na družstvách a v poľnohospodárskych podnikoch v celom trnavskom regióne smerom k väčšej efektívitve. Mal ako poľnohospodár veľa príležitostí stretávať sa na dedinách s ľuďmi pri rôznych príležitostiach ako boli napríklad dožinky.

„Vždy som si nejaký papierik zobral so sebou, aby som si poznamenal to, čo bolo pre mňa zaujímavé. V takejto symbióze ako poľnohospodár a folklorista som všetko využil v dôchodkovom veku,“ spomínal v rozhlasovom rozhovore v relácii Seniorsklub. A ako k tejto symbióze prišlo? Jeho otec bol učiteľom, a keďže celý život prežil v podmienkach dediny, život bez dedinského prostredia si ani nevedel predstaviť. Po gymnaziálnych štúdiách logicky išiel na poľnohospodársku školu, do Brna, na Vysokú školu zemédelskú. Už tam však koketoval s folklórom, pretože Slováci si tam pred viac ako šesťdesiatimi rokmi založili folklórny súbor Poľana. „To som si zaumienil, že ak sa dožijem dôchodku, tak sa folklóru budem intenzívne venovať. Som rád, že existuje a v našom meste pôsobí folklórny súbor Trnafačan, s ktorým spolupracujem a mám radosť z jeho úspechov. Vydali sme s bratom a ďalšími priateľmi knihu s dvesto ľudovými piesňami z trnavskej roviny. Sú zaevidované textovo aj v notách,“ spomínal Leo Blažek a pokračoval: „Milujem rodnú dedinku, ale som šťastný, že žijem v Trnave. Tu som prežil mladosť, gymnaziálne štúdiá, mal som tu aj rodinu, veď môj otecko bol rodák z Trnavy. Z hľadiska folklóru trnavskej roviny bolo naše mesto akosi v pozadí v porovnaní s obcami na Trnavskej tabuli. Folklor ovplyvnilo veľa vecí – napríklad bola germanizácia, maďarizácia. Na druhej strane to však možno vyzerá podobne, ako keď hodíte kameň do vody. Od Trnavy smerom do obcí vedú kruhy folklórnej rozmanitosti.“

Leo Blažek nežil v posledných rokoch len folklórom, ale aj ako senior porovnával predchádzajúce obdobie svojej generácie s dnešnými časmi globalizujúceho sa poľnohospodárstva. „Toto obdobie spred desiatok rokov malo svoje vrtochy, najmä politické, no napríklad vo vedeckom či technickom rozvoji sa dalo lepšie napredovať. Vždy platilo, aj za prvej Československej republiky, že roľník je zdravé jadro národa. Dnes sa akosi evolučne znovu dostávame k tomu, aby sme si význam potravín a poľnohospodárskej produkcie vedeli doceniť, ale farmári majú veľmi zlé možnosti. No to súvisí s komunikáciou prvovýroby, spracovateľského priemyslu a obchodu – napríklad ceny, ktoré dostávajú prvovýrobcovia za mlieko či mäso, sú pod hranicou výrobných nákladov,“ zamýšľal sa.

Leo Blažek svoju prácu na ornici už dokončil. Zostane však nielen v myšliach kolegov – poľnohospodárov a súčasťou dejín trnavských farmárov – ale cez folklórne aktivity je zapísaný aj v kultúrnom živote nášho mesta a regiónu.

Martin JURČO, foto: -jami-

Archívne dokumenty a fotografie z histórie Trnavy

Dorastenci Trnavy – majstri ČSR 1948 (1949)

Do archívu redakcie sa podarilo získať kópiu pozoruhodnej fotografie, ktorá dala podnet na uvedenie následného seriálu dokumentov z histórie mesta Trnavy.

Dokumentárna fotografia predstavuje zostavu dorastencov TŠS – Spartaku Trnava, ktorí sa stali v roku 1948 dorasteneckými majstrami ČSR.

Horný rad zľava: Kovačič – vedúci mužstva, Blaho, Režucha, Malatinský, Zvolenský, Lančarič, Kuliš, Samek, sediaci: Jankech, Zigo, Stacho, Bujan, Kukurica, Bilčík, v podrepe: Štefanovský, Sadloň, Zaľko.

Tomuto jedinečnému úspechu predchádzalo víťazstvo (malé finále) s košickými dorastencami – v rámci Slovenska a víťazný zápas odohrali trnavskí dorastenci s víťazom českého okruhu Prostějovom. Víťazná zostava pochádza z roku 1949. Na úspechu sa podieľali aj Ištvanovič a Jakubčík, ktorí však vo finále už nenastúpili, lebo prekročili vekový limit. V nasledujúcich rokoch ligový dres seniorov obliekali Stacho, Jakubčík, Ištvanovič, Lančarič a Zaľko. Pozoruhodné je, že na snímke sú aj legendárne osobnosti – Anton Malatinský ako čestný občan mesta, Imrich Stacho, reprezentačný brankár, či Jožko Režucha, známy filmový režisér a.i.

Uvítame, keď po zverejnení tejto fotografie zareagujú naši čitatelia so svojimi doplnujúcimi údajmi, poznatkami alebo fotografiami z histórie nášho mesta. Tie najzaujímavejšie budú v priebehu tohto voľného seriálu postupne zverejňované.

Peter HORVÁTH, fotografia je z archívu D. Zaľka

O cenu slovenského učeného tovarišstva

Rok 2008 sa spájal s mimoriadnym množstvom okrúhlych výročí a významných udalostí. Spomeňme iba oslavy 770. výročia osláv založenia slobodného kráľovského mesta Trnava, či zavádzanie eura. No z pohľadu literatúry v našom meste to bolo aj 20. výročie vzniku Literárneho klubu Bernolák a jubilejný X. ročník celoslovenskej literárnej súťaže O cenu Slovenského učeného tovarišstva. Súťaž úspešne vstupuje do svojej druhej dekády, na jar sa uskutoční vyhodnotenie už jej XI. ročníka. V minulom roku sa prihlásilo stopäťdesiat autorov, tento rok sa súťaž teší vynikajúcej účasti vyše dvesto autorov.

Súťaž každoročne vyhlasuje Literárny klub Bernolák, ktorý pôsobí pri Spolku svätého Vojtecha a Miestnom odbore Maticy slovenskej v Trnave. Jej spoluorganizátormi sú Mesto Trnava, Trnavský samosprávny kraj, Matica slovenská, Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave, Bernolákova spoločnosť v Bratislave a literárny dvojtýždenník Kultúra.

Naša celoslovenská súťaž je zaujímavá z mnohých hľadísk. Dalo by sa o nej povedať, že je celoeurópska, ba až medzikontinentálna, lebo sa na nej zúčastnili Slováci žijúci nielen na Slovensku, ale aj v Španielsku, Taliansku či v Čechách, ba aj v Kanade alebo Austrálii.

Vekové rozpätie autorov písucich poéziu a prózu je od 7 do 87 rokov. Téma nie je predpísaná, aj keď duchovný rozmer tvorby v dnešnej dobe je osviežením pre dušu. V minulom roku potešila tvorba mladých autorov do 15 rokov. Na návrh poroty bolo udelených 35 čestných uznaní pre žiakov základných škôl či prvých ročníkov gymnázií v rámci Slovenska. Svedčí to o správnom pedagogickom vedení, za čo je potrebné vyjadriť poďakovanie učiteľom slovenčiny.

V minulosti bola kategorizácia súťaže veľmi jednoduchá. Poézia a próza, začiatočníci a pokročilí. Na prílev prác mladých ľudí organizátori na návrh poroty zareagovali vytvorením troch vekových kategórií: do 15 rokov, do 30 rokov a nad 30 rokov.

Predchádzajúce ročníky mali vyhodnotenia okolo 15. januára, čo je výročie úmrtia Antona Bernoláka, zakladateľa Slovenského učeného tovarišstva. Slávnostné vyhodnotenie X. jubilejného ročníka bolo dvojdňové, v polovici mája, aby sa oceneným z celého Slovenska príjemnejšie cestovalo a zároveň, aby sa mohli lepšie oboznámiť s prostredím, kde vznikali základy spisovnej slovenčiny či základy slovenskej poézie a literatúry.

Okrem tradičného oficiálneho prijatia na radnici to býva poklona pri pomníku – súsoší Antona Bernoláka (dielo akad. sochára Jána Koniarka), potom v historickej sieni Spolku sv. Vojtecha prebieha prehliadka víťazných prác, odovzdanie cien a ocenení z rúk predsedu poroty a hostí, predstaviteľov spoluorganizátorov.

Ťažiskovým bodom programu je odborný hodnotiaci seminár, ktorý už dlhé roky vedie predseda poroty PhDr. Teodor Krížka, významný slovenský básnik, autor viacerých básnických zbierok, šéfredaktor dvojtýždenníka Kultúra a v roku sv. Pavla aj autor libreta slovenskej opery Šavol, na ktorú sa môžeme v blízkej budúcnosti tešiť. Ďalšou členkou poroty je Mgr. Zlata Matláková, známa slovenská poetka, plodná autorka viacerých básnických zbierok, jej najnovšia zbierka sa už chystá na svoju literárnu púť. Trojčlennú porotu uzatvára PhDr. Jozef Brunclík, PhD., vysokoškolský pedagóg a literárny teoretik a publicista, ktorý pôsobí na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre.

Rok 2009, tak ako rok 2008, nie je skúpy na významné výročia: 14. apríla si pripomenieme 160. výročie úmrtia spomínaného barda Jána Hollého a 2. februára pred 160. rokmi sa narodil Pavol Országh Hviezdoslav, 26. apríla bude 130. výročie úmrtia Andreja Radlinského, významnej slovenskej osobnosti, o. i. zakladateľa Spolku svätého Vojtecha, ktorý je pochovaný v Kútoch. Ocenení autori si budú môcť pozrieť v Trnave putovnú výstavu Matice slovenskej o 220. výročí kodifikácie spisovného jazyka.

Predpokladaný dátum vyhodnotenia XI. ročníka je 14. máj 2009. Tak ako po minulých rokoch, budú ocenené práce uverejnené v zborníku a publikované v Pútniku svätovoješskom, či dvojtýždenníku Kultúra.

Adriena HORVÁTHOVÁ

Pozývame vás na Trnavské literárne slávnosti

Trnava sa už tretikrát stane miestom literárnych slávností, ktoré pre všetkých priateľov písaného slova pripravuje Mesto Trnava v spolupráci s Trnavským literárnym klubom. Uskutočnia sa v piatok 24. apríla 2009. Miest, kde sa môžu záujemcovia stretnúť s literatúrou (v jej rôznych podobách), bude aj tento rok viac. Základom však bude centrum mesta a pešia zóna.

Dramaturgicky a obsahovo podujatie čerpá z prostredia literárnych klubov pôsobiacich na celom Slovensku. Práve tento inšpiračne pozoruhodný a progresívny priestor je v širšom literárnom kontexte stále nedocenený, aj keď ukrýva silný tvorivý potenciál. Preto je prezentácia toho najlepšieho, čo v tomto literárnom podhubí vzniká, podstatnou programovou zložkou Trnavských literárnych slávností. Iným, no tiež nosným momentom, je ambícia organizátorov vytiahnuť literatúru z uzavretého prostredia literárnych spolkov, salónov alebo rôznych inštitúcií a predstaviť ju aj tým, ktorí ju azda môžu vnímať ako nedobytnú „vežu zo slonovinej kosti“, ako niečo neprístupné a sterilné, vymykajúce sa bežnej žitej ľudskej skúsenosti.

Aj preto je už od prvého ročníka významnou súčasťou Slávností akcia Poézia v uliciach, keď literatúra nečaká pasívne na svojich čitateľov, ale ide za nimi do ulíc. Tentokrát bude vo vynovenej podobe. Priamo pred radnicou o 15. hodine budú mať Trnavčania a všetci ostatní okoloidúci možnosť zastaviť sa a pozrieť si viacerými cenami ocenený (Kremnické gagy, Scénická žatva a i.) literárno-hudobný kabaret Pánska jazda – kabaret zúfalých mužov v podaní Umeleckej spoločnosti Pyramída.

Veríme, že práve tento bude najlepšou pozvánkou na hudobno-poetický večer, ktorý sa začne o 19.00 v západnom krídle trnavskej radnice. Tu diváci budú mať možnosť vidieť a počuť zástupcov (nielen) klubového literárneho života, ktorí si už svojou tvorbou stihli vydoberť náležitý rešpekt a uznanie. Literárne prezentácie svojou hudbou popretkáva vynikajúce zoskupenie Slide&Udu (spolupracovali napríklad so Soňou Horňákovou alebo Janou Kirschnerovou).

Paralelnou súčasťou Trnavských literárnych slávností bude Mestská hromadná poézia – počas niekoľkých dní si budú môcť cestujúci prečítať tvorbu autorov Trnavského literárneho klubu na plagátkoch rozvešaných v autobusoch MHD Trnava.

Všetkých záujemcov o autentickú pôvodnú literárnu, ale aj hudobnú a dramatickú tvorbu srdečne pozývame a veríme, že sa nám podarí pokračovať v úspešnom trende obohacovania literárneho života v Trnave o nie celkom tradičné literárne podujatie.

Martin ŠTREBA

Život a úspechy Trnavčana vo svete divadla

Cenu Jozefa Krónera za celoživotný herecký prínos v oblasti neprofesionálneho divadla za rok 2008 slávnostne udelila Spoločnosť Jozefa Krónera, Národné osvetové centrum v spolupráci s Kysuckou kultúrnou nadáciou a v spolupráci s Divadlom J. G. Tajovského vo Zvolene hercoví divadelného súboru Disk, recitátorovi Jánovi Rampákovi. Trnavčan sa tento rok zároveň dožíva významného životného jubilea – sedemdesiatky. Na oceňovaní Ján Rampák nebol – je to celkom logické. Jeho vzťah a vášeň k Tálii mu nedovolili prísť si po ocenenie, pretože práve v ten večer hral.

Za počiatok svojej hereckej kariéry považuje rok 1962. V jeden novembrový večer tohto roka sa zhodou okolností stal členom divadelného súboru Kopánka (neskôr Disk). Odvtedy zažil 54 „svojich“ divadelných premiér, účinkovanie vo viac ako 700 predstaveniach doma i v zahraničí, napr. v Česku, Maďarsku, Rusku, Poľsku či Brazílii. Celý rad hier priniesol Jánovi Rampákovi i celý rad ocenení. Spomeňme niektoré jeho ovenčené postavy zo sedemdesiatych rokov: napríklad Sergeja v Irkutskom príbehu, advokáta Margaritova v hre Pozdná láska, Marata v hre Úbohý môj Marat a majora Petkova v hre Čokoládový hrdina. Jeho herecké umenie prvýkrát ocenili na celoslovenskej prehliadke v Spišskej Novej Vsi Cenou za herecký výkon za postavu Kráľa Svätopluka v rovnomennej hre I. Stodolu. Bol ocenený aj strieborným odznakom Samuela Jurkoviča, Cenou Matice slovenskej či Cenou MsNV Trnava za reprezentáciu mesta. Mnohí Trnavčania ho však poznajú aj z celého radu kultúrnych podujatí pri rôznych príležitostiach, prezentácií kníh, či jednoducho zo stretnutí, ktorých súčasťou je aj literatúra či divadlo.

A ako sa Ján Rampák k umeniu dostal? Stačí, ak povieme, že sa narodil a detstvo zažil v samom centre Trnavy v blízkosti dnešnej hlavnej budovy Západoslovenského múzea. Na mieste dýchajúcom históriou, v čase, keď bola Trnava mestom, v ktorom dominovala čulá, najmä živá hudobná kultúra. „Nakoniec nie som len milovník kultúry, ale aj fanúšik trnavského Spartaka. Náš dom bol opretý o staré hradby. Boli sme traja bratia, obaja pôsobili v Bradlane, jeden tam doteraz spieva.“ Vzťah k umeniu vypestovala u Jána Rampáka najmä matka. Bola aktívnou tanečnicou v súbore a mala aj vzťah k mestu. Bratranec Jána Rampák Zoltán bol známy teatroológ a dekan na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Často sa aj s ním stretal, hovorili o umení a literatúre. Oveľa bližšie k literatúre ho viedla profesorka Vesna Jesenská na trnavskej Strednej priemyselnej škole strojníckej. Ona hneď na prvých hodinách slovenčiny zistila, že nie je typ na túto školu. „Vždy mi hovorila, aby som prestúpil na gymnázium. Keďže otec bol živnostník a bolo to práve v päťdesiatych rokoch, hovoril mi: Kam pôjdeš po gymnáziu, veď ťa ako syna živnostníka na vysokú školu nezoberú!“ Na strojníckej priemyselke veľa slovenčiny a najmä literatúry nebolo, a tak mu profesorka Vesna Jesenská požičiavala knihy, iniciovala, aby začal hrať divadlo, a pomohla mu, aby túto školu vôbec absolvoval. Po krátkom pôsobení v Považských strojárňach, kam sa dostal na umiestnenku, nasledovala základná vojenská služba. „To boli dva najkrajšie roky môjho života. Nastúpil som do umeleckého kolektívu, kde prišli aj absolventi dopravnej vysokej školy z Prahy. Boli to hudobníci, takže sme logicky chodili vystupovať, vojsko nám dalo priestor, aby sme skú-

šali. Bol to poloprofesionálny umelecký život. Napríklad, čajové popoludnia v Brne som uvádzal i konferoval,“ hovorí Ján Rampák.

Keď sa vrátil z vojenskej služby, ponuka na seba nenechala dlho čakať. V roku 1962 prišiel za ním člen súboru z osvetovej besedy z Kopánky. Hrali práve Čachtickú pani. Vraj im vypadol jeden herec, či by neprišiel vypomôcť. Nadávažok súhlasil a táto hra mala nielen viac ako päťdesiat repríz, ale Ján Rampák v tomto divadle prežil nielen jeho vzostup a najslávnejšie obdobie, ale aj troch hlavných lídrov, nositeľov troch odlišných línií divadla – Vendelína Kuffela, Mikuláša Fehéra a Blaha Uhlára. Prvý prišiel zo zrušeného Krajového divadla, ktoré sa vzápätí stalo stálou ochotníckou scénou. Bolo to na začiatku šesťdesiatych rokov. Niekedy v tomto čase sa práve na doskách trnavského divadla stretol s Andrejom Bagarom, ktorý o ambicióznom súbore na Kopánke dobre vedel a Vendelínovi Kuffelovi odporučil, aby sa mladým divadelníkom začal na Kopánke intenzívne venovať. Divadlo dovtedy totiž nemalo presnú dramaturgiu a osobnosť, ktorá by ho systematicky podchytila. „Oddal sa tomu naplno. Učil nás prvým profesionálnym krokom na javisku a venoval sa nám desať rokov. Za ten čas sa ten súbor profiloval. On vypracoval aj dramaturgický plán a naučil nás urobiť rozbor hry. Potom sa nám venovali profesionálni režiséri. Napríklad Emil Adamik, tiež bývalý člen Krajového divadla. Veľkú brázdú v ďalšom období vyoral Mikuláš Fehér, ktorý tu bol tiež desať rokov. Súbor orientoval na ruskú klasiku, ktorú som mal veľmi rád, napríklad Ostrovského či Čechova. A mali sme s týmito hrami aj značné úspechy.“ Potom prišiel Blaho Uhlár, ktorý celú koncepciu divadelného súboru Disk preoral. Ján Rampák, odchovaný na klasickom divadle si myslel, že s doskami skončí. No nestalo sa tak. Práve Blaho Uhlár v ňom našiel novú hereckú dimenziu. Kým predchádzajúci režiséri ho skôr škatuľkovali do úloh rýdzich charakterov, v Uhlárových hrách hral skôr negatívne postavy. „Mali sme niekoľkoďňové sústredenia a po mojom pochybovaní som napokon aj ja zapadol do tejto koncepcie. A nakoniec sme žali veľké úspechy. Dokonca také, že sme mali zaniietených priaznivcov, ktorí vedeli aj texty postáv v našich hrách.“

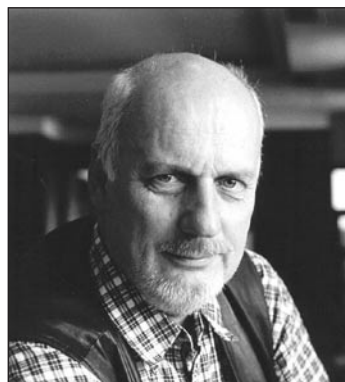
Celkom odlišnou dimenziou Jána Rampáka bola komorná recitácia. Aj pri nej ho „naštartovala“ profesorka Vesna Jesenská na trnavskej strojníckej priemyslovke. Na školských podujatiach recitoval najmä on, na stovkách podujatí si mal možnosť vyberať z rôznych poetík – a vybral si Vojtecha Miháliku. Imponovali mu najmä jeho ľúbostné verše. Boli to aj Trnavčania – Ján Stacho a básnici tzv. trnavskej skupiny. V posledných rokoch napríklad recitoval Lubomíra Feldeka. S básnikom Viliamom Turčánim a herečkou Iduou Rapaičovou recitoval a pripravil aj výber poézie. Po rokoch, keď už profesionálne pracoval v Atómových elektrárnach v Jaslovských Bohuniciach a popritom vyvíjal aktívnu umeleckú činnosť, vstúpil do jeho života Milan Rúfus. „Mali sme rekreačné stredisko v Závažnej Porube, kde som sa roky chodil rekreaovať. Vyhľadal som tam Rúfusovu mamičku a po dlhom rozhovore sme sa s básnikom spojili aj telefonicky.“ Odvtedy má pre Jána Rampáka poézia Milana Rúfusa ďalšiu, osobnostnú dimenziu.

Cena Jozefa Krónera pre Jána Rampáka má aj svoju symbolickú hodnotu. „Pripomína mi dve osobne historické stretnutia s Jozefom Krónerom. Prvá bola v divadlách v Považskej Bystrici a v Martine, kde bol aj Króner aktívnym ochotníkom. Druhá bola to pri otváraní trnavského Divadla pre deti a mládež. Jeho dcéra Zuzana hrala v premiére hry a s majstrom som sa stretol, keď nevedel, kadiaľ sa dostať do Zrkadlovej siene divadla. Cestou sme sa rozprávali o rozličných veciach a keď zistil, že robím v elektrárni v Jaslovských Bohuniciach, detailne ma vyspovedal na tému atómovej energetiky. Keď som dostal túto cenu, som si na tento okamih spomenul,“ hovorí trnavský recitátor a herec Ján Rampák.

Martin JURČO, foto: -eu-

Scénou spoluvytvára posolstvo pre divákov

Ján Zavarský: „Trnava bola pre nás slovenským Brnom“

Poznáme ho ako umeleckého šéfa Divadla Jána Palárika, scénografa mnohých, najmä trnavských inscenácií. Ale stretávajú sa s ním napríklad poslucháči Ateliéru scénografie na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne, a v neposlednom rade aj poslucháči na Univerzite Cyrila a Metoda v Trnave. Má rovnako silný vzťah k výtvarnému umeniu i k divadlu. Teatrológovia hodnotia jeho scénografie, že majú silný intelektuálno-racionálny prvok. Vychádza z akčného prepojenia priestoru a hereckej reakcie. Jeho aktivity boli viackrát ocenené – spomeňme Divadelnú Nitru, kde niekoľkokrát za sebou dostal cenu za scénografiu (1980, 1983 a 1985). Spolupracoval napríklad aj na filme Úsmev diabla. Je autorom niekoľkých teoretických kníh, napríklad Kapitoliiek zo scénografie. A to sme spomenuli len niekoľko jeho umeleckých a autorských aktivít.

Ste rodák z Banskej Bystrice. Máte však bratislavský ‚domicil‘ s výrazným príklonom k Trnave. Študovali ste v Bratislave v zlatých šesťdesiatych rokoch, keď sa aj u nás začali výraznejšie rozmáhať divadlá malých foriem. Ak nie v iných mestách, v Bratislave určite. Vy ste však začínali ako výtvarný umelec.

V Bratislave som študoval umeleckú priemyslovku, grafiku, architektúru. A až odtiaľ som prešiel k profesorovi Ladislavovi Vychodilovi na Vysokú školu múzických umení. Mal som to šťastie, že som zažil vtedajšiu atmosféru a mohol som pracovať aj v Brne. Dlhé roky som tam robil v povestnom Divadle na Provázku, odkiaľ vzišli takí herci ako Bolek Polívka, Miroslav Donutil, Ida Kellarová, či Iva Bittová. Šesťdesiate roky ma veľmi ovplyvnili. Na výtvarnej škole som síce nechodil k Rudolfovi Filovi, ale Fila ako osobnosť tam úspešne existoval a pôsobil na nás. Umelecká priemyslovka mala takú zvláštnu atmosféru. Vysokú školu som začal študovať v roku 1969, keď sa začínala normalizácia. Mojmí spolužiakmi boli napríklad Lubomír Longauer, Vlado Rostoka, Lubomír Ďurček, ktorý bol už vtedy zaujímavým konceptuálnym umelcom. Nejakým zaujímavým prepojením sa teraz akoby znova stretávame – cez pražskú výstavu Slovenský obraz (anti-obraz): 20. storočie v slovenskom výtvarnom umení v Jazdiarni na Pražskom hrade.

Ako vás ovplyvnili tieto roky a živé kultúrne prostredie hlavného mesta?

Vtedy som sa viac zaoberal výtvarným umením. V divadle sa vtedy hral napríklad Havel a k Havlovi robil výpravy Ivan Štepán, čo bol vtedy mladý slovenský provokatívny výtvarník. Bolo Divadlo na korze, tá divadelná dynamika v Bratislave existovala. Nemožno zabudnúť na Danubius, bienále moderného umenia, ktoré štartovalo v tých rokoch s úžasnym nábojom. Vystavovali tam napríklad Stano Filko, Alex Mlynarčík a mnohí významní svetoví umelci. Svet a výtvarné či divadelné umenie sa pred nami vtedy veľmi otvárali.

Potom ste pôsobili v Nitre, v štátnom bábkovom divadle v Bratislave a až potom začali vážnejšie pokusy kontaktovať sa s divadlom v Trnave... Prečo ste sa ‚usadili‘ v Trnave až po toľkých rokoch?

Hneď ako som v škole odovzdal diplomovku, už som dostal ponuku do Nitry. Robil som tam s Karolom Spišákom či s Jurajom Bindzárom. Tá Nitra vyzerala tak, že by som tam aj ostal. Išiel som však na vojenčinu a tam už som sa prihlásil na konkurz do bábkového divadla do Bratislavy. A Trnava do toho zapadla zhodou náhod, pretože sa tu vtedy otváralo Divadlo pre deti a mládež.

Divadlo vzniklo pred 35-timi rokmi, v roku 1974. Vy ste však interne začali v divadle pracovať až o päť rokov neskôr. Napriek tomu ste mali stále kontakt s divadlom. Prečo tá pauza?

S Blahom Uhlárom sa mi podarilo byť pri vzniku divadla. Blaho bol môj spolužiak, otvárali sme divadlo premiérou Zahradníkovej hry Prekroč svoj tieň. No až keď sa stal Ladislav Podmaka riaditeľom divadla, začali sme komunikovať, či by som neprišiel do Trnavy ako stály člen. Zažil som otvorenie divadla, no hneď nato som musel ísť na vojenčinu. Po roku som sa vrátil a s Uhlárom sme začali robiť inscenáciu Princezná Maru so známymi zväčšenými rekvizitami. No vtom musel ísť Uhlár na vojenčinu. Keď sa vrátil a začal v tej koncepcii pripravovať túto inscenáciu, tak nás obvinili, že sme vykradli Ctibora Turbu s ich koncepciou vtedy známeho detského filmu režiséra Roháča Traja chrobáci. Vymysleli sme to rok predtým, ale pretože sme raz ja, raz Uhlár, museli načas odísť, sa to medzitým celkom nezávisle objavilo u Ctibora Turbu a Jána Roháča. O to zaujímavejšie je, že okrem iných pedagogických aktivít učím aj v ateliéri scénografie na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne, kde dodnes Ctibor Turba učí. Samozrejme Turbovi filmoví Traja chrobáci sú oveľa známejší ako Uhlárova princezná Maru.

Hovorí sa, že v menších divadlách, ktoré neboli v hlavných mestách, mohli byť umelci oveľa odvážnejší, aj preto, že neboli tak pod drobnohľadom oficiálnych inštitúcií. Môžeme teda povedať, že to, čo bolo pre Čechov Brno, bola pre nás Trnava a Nitra? Vy ste pôsobili aj v Brne, Nitre, Trnave a Bratislave, čiže to celkom isto môžete porovnať.

Je to zaujímavá paralela. A niečo na takomto porovnaní bude. Veď keď si to zoberieme – koncom sedemdesiatych rokov Lasica a Satinský nemohli hrať v Bratislave, mohli v Trnave; i vďaka odvahe Ladislava Podmaku, vďaka nepokoju a nervozite Blaha Uhlára, vďaka tomu, že sme sa venovali básnikom a avantgarde. Napríklad u Laca Novomeského sme sa nevenovali tým známym a často spomínaným oficiálnym dielam, ale práve jeho avantgardnej tvorbe. Takisto sme brali Majakovského, Suchovo-Kobyli- na, Brechta. Martin Porubjak tu napríklad režíroval Zeleného papagája, inscenáciu, ktorá bola tiež vtedy provokatívna. Azda v závetrí voči tej Bratislave to vtedy možno prešlo. Podobne to bolo v Brne. To divadlo tam zaznamenávalo veľký rozmach, napriek normalizačným peripetiám. Stačí spomenúť mená: Morávek, Pitinský, Pecha, Kelarová, Bartoška, Donutil. To divadlo chcelo byť prvolezcom, chcelo prinášať niečo celkom nové. Myslím, že sa im podarila postupnosť, ktorú si zaumienili – byť známym v regióne, republike a nakoniec v Európe a vo svete. Vtedy sa to ťažko robilo, veď štartovali v rokoch 1969 – 70. Azda preto, že to bolo Brno, v tom relatívnom závetří mohlo vzniknúť dynamické a do istej miery provokatívne divadlo, ktoré stálo aj na štarte novembrovej revolúcie. S inscenáciou Zíttra to spustíme vtedy hosťovali v Prahe. Bola to Havlova hra, ktorú uviedol, samozrejme, pod iným menom, a ktorá tam naštartovala to revolučné obdobie.

Ste už niekoľko rokov umeleckým šéfom Divadla Jána Palárika. No zároveň aj scénografom. Odborníci vás charakterizujú ako racionálneho scénografa s úspornými scénickými prostriedkami s priklonom k práci herca.

Ten herec je v divadle podstatný. Snažím sa v posledných rokoch aj s režisérmi a súborom vytvoriť priestor pre herecké divadlo, ktoré provokuje myšlienkou, hereckým gestom a energiou, ktorá by z toho mala vyjsť. Dnes v tejto spoločenskej situácii plnej reklamy často chýba nosná téma. Ale myslím si, že práve v tejto dobe sa postupne téma do divadla vracia – ide o to, ako človek musí bojovať proti spoločnosti a pre vlastnú záchranu. Pokiaľ ide o scénografiu, môj kolega Petr Oslzlý z Centra experimentálneho divadla v Brne hovorí, že aj práca scénografa môže do inscenácie dramaturgicky zasiahnuť a vyložiť hru. Tak sa scénografická zložka v modernom divadle oslobodila od ilustratívnej zložky a zmenila sa na zložku, ktorá má významovú hodnotu, a spolu s hercom, dramaturgiou, textom, svetlom a hudbou vykladá a prináša posolstvo divákovi. Z posledných rokov je to napríklad Balkón od Jeana Geneta, scénografia i priestorová kompozícia inscenácia je provokatívna. Povedzme, aj Amerika od Franza Kafku má výraznú zložku založenú na scénografii. Momentálne pracujeme na Ionescovom Nosorožcovi, ktorý by mal byť hereckým koncertom, a spolu s kostýmami, scénou a režijným výkladom by mal byť akýmsi humanistickým výkrikom, aby človek zostal človekom.

Martin JURČO, foto: P. Pecha

Voľakedy a dnes

**Autor: Ivan Stodola, dramaturgia: Miroslava Čibénková,
scéna: Katarína Žgancíková, kostýmy: Zdeněk Šánsky,
autor hudby, výber skladieb Gejzu Dusíka a aranžmán: Marián Kokavec ml.,
réžia: Ladislav Kočan**

Prišli s divácky zaujímavým divadlom bez nároku na podsúvanie umeleckej latky seriózneho divadelného spracovania. Také boli prvé hodnotenia a reakcie po premiére inscenácie Voľakedy a dnes v Stúdiu Divadla Jána Palárika. Úspechu svedčí nielen výber titulu od klasického slovenského autora Ivana Stodolu (1888 – 1977), ale aj prirodzenosť a nadčasovosť, ktorá dielo posúva k súčasnému divákovi. Azda aj preto je

o inscenáciu veľký záujem, napríklad v podobe vypredaných predstavení na najbližší mesiac.

Dramaturgia divadla stavila na klasickú, ale divákovi takmer celkom neznámu komornú hru, ktorú Stodola písal na sklonku života, po všetkých autorských i životných peripetiách s režimom i premenou spoločnosti. Ide o príbeh partnerských a rodičovských vzťahov – otca a matky, a dcéry s jej priateľom, resp. manželom. Dej je vlastne spleťou konfliktov, vychádzajúci z (ne)akceptovania spoločenských a etických konvencií, pričom túto tému si každý „zástupca“ generácií interpretuje zo svojho uhla pohľadu. Relatívna krátka časová plocha inscenácie (70 minút) a dejová intenzita udržiavajú diváka stále v strehu, a preto hra nemá (a aj z tohto hľadiska jednoducho nemôže mať) „hluché“ chvíľky.

„Tento text je svetovou premiérou. Vybral si ho režisér Ladislav Kočan, ale z mojej strany je to láska k Stodolovi. On je pre mňa taký starší brat Stanislava Štepku. Ten láskavý humor a citlivosť k ľuďom má aj Stodola, aj keď je kritický. Kedysi sa hralo len päť povolených Stodolových hier, keďže v päťdesiatych rokoch bol aj väznený a nebol v láske vtedajšieho režimu. Svojou láskavosťou to však prekonal a nezatrpkol ako človek,“ hovorí dramaturgička predstavenia Miroslava Čibenkovej.

Do textu z hľadiska inscenovania nerobili žiadne zásahy, až na niekoľko drobných jazykových úprav v časti „dnes“, kde ju ešte výraznejšie približujú dnešnej dobe. Súčasťou bulletinu je celý text, čiže si ho môže divák aj porovnať s hovorenou podobou na javisku štúdia.

A ako prišlo k výberu tejto Stodolovej hry?

„Hľadal som v domácej dramatikke drobné hry, jednoaktovky podobné ako je známa ruská klasika. A našiel som krátke Stodolove hry. Najprv som ani nevedel, že robil rozsahom aj takúto tvorbu. A našiel som dvojaktovku, kde porovnáva staré a dnešné časy. Je to práve tá analýza zmeny etiky v priebehu rokov. My vidíme vždy inscenáciu zo starej doby, a po pol roku trebárs z novej doby. Tu bolo zaujímavé, že za večer vlastne urobíme dve inscenácie zo starých a nových čias. Dodržali sme i Stodolovu reč a niektoré slovné spojenia sme preniesli aj do súčasnosti,“ hovorí režisér predstavenia Ladislav Kočan.

Inscenácia vznikala ako tvorivá diskusia medzi Kočanovým režijným poňatím a pocitom hercov. „Je to psychologický typ divadla a je to herecké predstavenie. Buď to tí herci zahrajú, alebo nezahrajú. Mám taký pocit, že sa dielo podarilo tak, že sú schopní držať ľudí po celý čas v istom dramatickom napätí. Pri naštudovaní vznikali aj diskusie. Napríklad, pri tej starej dobe sme ako súbor boli vždy pokojní, a ako sme robili tú súčasnú, vznikali pracovné, no tvorivé nedorozumenia. Už na začiatku som hovoril, že v tejto druhej časti je v texte zakódované niečo iritujúce, že sme takí istí ako ľudia z tej starej doby, ale dnes máme v sebe niečo nepokojné, čo prislúcha tejto dobe,“ pokračuje Ladislav Kočan.

Komorné poňatie hry, v ktorej účinkujú štyria herci, jednoducho a funkčne „dolaďuje“ scéna od mladej scénografky Kataríny Žgančíkovej a dopĺňa Dusíkova dobová hudba interpretovaná naživo v podaní klaviristu Mariána Kokavca ml. a akordeonistu Pavla Gerega. Stĺpom predelené malé javisko v štúdiu režisér využil práve na dobovo štylizované umiestnenie tohto „orchestra“.

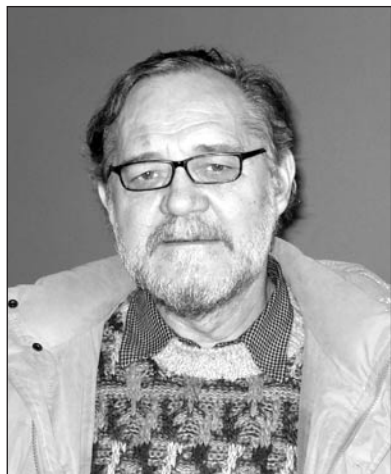
A aké mali pocity po premiére tvorcovia inscenácie?

„Prvé uvedenie pre mňa nie je smerodajné, dôležité je, keď príde ten ‚tradičný‘ divák do divadla. A to nám ukáže, kam to predstavenie bude smerovať a či bude úspešné. Zatiaľ to tak vyzerá. Ja si myslím, že u nás v divadle sa najmä na hlavnej scéne uberáme iným smerom ako v tomto predstavení. Toto je klasické herecké predstavenie, kde herec prejavuje svoje emócie, smeje sa, plače, hnevá sa. To je to klasické – to, čo ľudia bežne prežívajú, teda to bude aj osvieženie v repertoári,“ hovorí predstaviteľka matky, herečka Tatiana Kulíšková.

Okrem matky sa svojím úsporným, no o to intenzívnejším herectvom predstavuje Vladimír Jedľovský a v generačných premenách zástupcovia mladej generácie. Dej najintenzívnejšie premieňa mladú Želku a zároveň Milinu, ktorú predstavuje Barbora Bazsová. Z hľadiska vnútorných premien dostal v „trojpostave“ Jurka, advokátskeho doktora Kruliša a zároveň futbalistu Heliadora najväčšiu príležitosť mladý herec zo Žiliny Martin Križan.

Martin JURČO, foto: DJP

Cena Fra Angelica pre výtvarníka Stana Dusíka

Trinástim umelcom a umeleckým združeniam odovzdal v Primaciálnom paláci v Bratislave ordinár ozbrojených síl biskup Frantšiek Rábek Cenu Fra Angelica. Katolícka cirkev na Slovensku už od roku 2003 takto vyjadruje uznanie umelcom za prínos cirkvi pri príležitosti sviatku talianskeho kňaza a maliara Fra Angelica. In memoriam bola cena udelená napríklad hudobnému skladateľovi Tadeášovi Salvovi. Medzi ďalších tohtoročných laureátov sa zaradila literárna vedkyňa a umelecká kritička Marta Žilková, trnavský odborník v oblasti kníhtlače Hadrián Radváni, historik umenia Ivan Rusin, ktorý sa zaoberá ikonografickým výskumom a akademický maliar Stanislav Dusík. A práve Stanislav Dusík, rodák z Boleráza, navštívil pri príležitosti

odovzdávania ocenení Slovensko a prišiel aj do Trnavy. A čo povedal tesne po tom, čo dostal toto ocenenie?

„Je to pre mňa jedno z najdôležitejších uznaní. A viem aj, ako vzniklo. Zhruba pred desiatimi rokmi ustanovil pápež Fra Angelica za patróna všetkých výtvarných umelcov. Každé remeslo malo svojho patróna – my, maliari, sme nemali nikoho, preto sme dostali Angelica. Čo čert nechcel, on sa volá Giovanni da Fiesole. Fiesole je kúsok od toho miesta, kde ja teraz bývam. Jednoducho zídem dolu a som v kláštore San Marco vo Florencii. Tam Angelico žil a tvoril fresky. Keď som bol prvýkrát v San Marco, obdivoval som obraz Zvestovanie Panny Márie. Idúc po schodoch sa predom mnou postupne vynáral, a to bolo pre mňa životným zážitkom,“ hovorí výtvarník Stano Dusík.

U nás je Dusík známy najmä zo sedemdesiatych rokov minulého storočia, ešte z obdobia, keď pôsobil na Slovensku. Úspešný a známy sa stal najmä v oblasti ilustrácií k detským knihám. Z Bolerázu sa najprv dostal do Bratislavy na Strednú školu umeleckého priemyslu (dnes Škola úžitkového výtvarníctva J. Vydru) a potom na Vysokú školu výtvarných umení. Štyri roky bol napríklad u profesorov Dezidera Millyho a Vincenta Hložníka. Práve vtedy sa rozhodol, že sa bude venovať detským ilustráciám. V roku 1969 už počas štúdií získal Cenu Matice slovenskej za ilustráciu Shakespearovho Hamleta.

„Školu som skončil v roku 1971. Nakoniec som sa rozhodol pre detské ilustrácie. Z hľadiska ideológie je to tam neutrálne územie. Mal som štyri deti, tak som musel živiť rodinu, rozmyšľal som teda aj takto pragmaticky,“ hovorí Stano Dusík. V roku 1982, keď odchádzal do Talianska, mal za sebou ilustrácie vo viac ako stovke kníh. Spomeňme rozprávkové knižky Pištáčkove dobrodružstvá, Pinnochio, jedno z vydání Bednárovho románu Sklený vrch či rozprávku O kohútikovi a sliepočke. Vyšla mu i kniha Boleráz, Boleráz. Krátko po príchode do Talianska sa úspech zopakoval, a v tom istom roku dostal medzinárodnú Cenu za maľbu. Po nej pokračovali ďalšie medzinárodné úspechy.

Ako sa Stanislav Dusík dostal do Talianska? „Celkom jednoducho. Dali sme si žiadosť o turistické vízum. Samozrejme to zamietli. Kamarát, spisovateľ Dušan Dušek, mi poradil: Daj si odvolanie a uvidíš. Naraz prišli papiere – a on hovorí: Veď to sú víza pre celú rodinu. Je dosť ťažko dnes o tom hovoriť, ako a prečo som sa dostal von, ale bolo už pomaly cítiť akési uvoľnenie.“

Prvou zastávkou výtvarníka Stanislava Dusíka bola oblasť Benátok s názvom Venetto. Dusíkova orientácia na tvorbu so sakrálnou tematikou mala najväčší úspech v Taliansku, kde sú jeho oltárne obrazy a maľby kostolov. Ako autor sa nechal inšpirovať aj Turínskym plátnom a vytvoril jednu z jeho variácií. „Po príchode sme zašli za kamarátom, ktorý mal ženu z Rakúska. Boli na dovolenke, tak nám nechali byť. V Ríme sme si vybavili papiere, prišli sme do Piacenze, kde sme už bežne robili výtvarné diela. Prvým kostolom, na ktorom som výtvarne pracoval, bol Chrám v Carmiane. Bola to veľká apsida do polkruhu. Keďže som mal za sebou niekoľko kostolov aj u nás, išlo to celkom ľahko. Zaujímavé bolo, že ja ako človek zo Slovenska som nemal problémy ani s takýmito veľkými projektmi,“ hovorí s úsmevom Stanislav Dusík. „Bolo to aj o financiách, pretože som pýtal pre mňa veľa, ale pre nich málo. Napríklad, z tejto gáže som mohol žiť celý rok.“

Stano Dusík aj po odchode do Talianska nestratil kontakt so Slovenskom. Po novembrových udalostiach obnovil kontakt aj so slovenským kultúrnym prostredím. Virtuálne ho, samozrejme, nikdy nestratil. Čitateľský úspech vtedy zaznamenali jeho ilustrácie k Životu Konštantína a Metoda v preklade Štefana Vragaša. Písal aj eseje – o Slovákoch v zbierkach Domov, Slováci – veľkí ľudia, malý národ, v spolupráci s biskupom Pavlom Hnilicom spolupracoval na projekte viacjazyčnej ilustrovanej Biblie. Dnes žije Stano Dusík v talianskej Florencii. *-maju-, foto:*

Do tej istej vody dva razy nevkrútiš...

Trnavský objektív 2009

Veľká filozofická pravda. Život a čas beží tak, ako voda v riekach. Stále iná, ale stále rovnako krásna, užitočná i škodiaca. Číra i skalená. Hladina nízka i vysoká. Tečie v premene času a okolností, rôznych podobách, ale stále si plní svoju funkciu – dáva život. Prírode i ľuďom.

Práve tak je živá i premenlivá tvorba autorov v toku času. Mení svoju podobu, ale princíp zachováva. Formu prejavu prirodzene môže meniť. Podatť svedectvo, robiť radosť sebe i iným. Ukázať, že tok života nezávisí od toku financií, ani degradujúcich trendov krásy, radosti a ľudskosti.

V tomto zmysle nás nadchli práce, ktoré do tohto ročníka Trnavského objektívu poslali autori z troch okresov. Všetci hľadali už spomínané hodnoty s vedomím, že im to neprinesie žiadne veľké zisky. Iba morálne a spoločenské uznanie tých, ktorí pochopia, na akej vl-

novej dĺžke vysielajú. Je to radostné konštatovanie v tejto dobe, keď všade okolo nás za nám médiá snažia nahovoriť, že nič viac okrem tragédií, mordu a celebrit v spoločnosti neexistuje. Samý humbuk, rev, krv a plač, bezmocnosť v sociálnej núdzi.

Netreba sa však pozeráť len do zeme, na televíziu, bilbordov. Ale aj ľuďom do očí. Do krajiny, na oblaky na oblohe, do trávy, kde žijú krásne tvory, kvitnú malé, ale krásne kvietky. Myslím, že tam je pravda o živote, ktorá nám pomôže prežiť aj tie ťažké chvíle osobnej alebo spoločenskej krízy. To potvrdzujú aj vystavené fotografie. Je krásne žiť, aj keď niekedy je to ťažké. Možno práve tieto fotografie vás vrátia do sveta hodnôt, citov a úcty k životu v akejkoľvek forme. Želám si a verím, že to tak bude. Bude to tiež odmena autorom za ich prácu a poslanstvo.

V tomto „predjubilejnom“ tridsiatom deviatom ročníku súťaže mala porota veľmi ťažkú, ale milú úlohu. Vybrať z päťsto dvadsiatich dvoch fotografií a jedenástich multimediálnych prezentácií a oceniť tie najlepšie. Keďže tých „najlepších“ bolo viac, ako bolo možné udeliť cien v kategórii, porota sa rozhodla udeliť i cenu poroty. Tým zdôraznila jedinečnosť kolekcie. Ďalšie ceny udelila bez poradia.

Veľmi perspektívni sú „dorastenci“ vo vekových kategóriách do 16 rokov a od 16 do 21 rokov. V poslednej menovanej kategórii sme sa preto rozhodli udeliť výnimočne dve ceny bez poradia. Lenke Lukačovičovej a Petre Vlčkovej, obom z Trnavy. Aspoň v skratke k oceneným prácam: V kategórii čiernobielej fotografie autorov nad 21 rokov s kvalitnými kolekciami, získali ocenenia traja fotografi bez určenia poradia. Patria k špičkovým autorom s dlhoročnou vynikajúcou tvorbou. Karol Belas z Piešťan za celú kolekciu fotografií, Igor Vražič z Trnavy za výbornú kolekciu portrétov s prirodzeným výrazom portrétovaných a jednoduchým obrazovým riešením a už skoro tradične „mladý“ tvorbou Blažej Vittek z Trnavy za kolekciu až graficky riešených detailov architektúry (jednu z jeho fotografií prinášame v tomto článku).

Kategória farebnej fotografie autorov nad 21 rokov bola najsilnejšia. Cenu poroty získala za viaceré kolekcie riešené na vysokej výtvarnej úrovni Zuzana Horváthová z Hlohovca. Ďalšie štyri ceny bez určenia poradia získali Veronika Bahnová zo Smoleníc za nápaditý súbor Múriková galéria, Tomáš Farkaš zo Siladíc za kombináciu čiernobielej fotky s farebnou, experimentálne výtvarne dotvorenou, Cyril Grebeč z Dechtíc za celú kolekciu fotografií a Verner Scheibenreif z Hlohovca za kolekciu Divadlo a maska.

Cenu poroty v kategórii fotografií na CD autorov nad 21 rokov získal za vynikajúci sociálny dokument z detského domova František Uhrovič z Boleráza. Okrem toho, že ako celok pôsobí silne svojou výpoveďou (môže byť vzorovou ukážkou pre iných), každá fotografia je silná ako solitér. Už tradične v tejto kategórii získal cenu Milan Marônek z Trnavy za prezentáciu Anjel. Obidve ocenené prezentácie sú si blízke témou, avšak diametrálne odlišné obsahom. Zostáva iba veriť, že v tomto ročníku budú dostatočne kvalitné aj pre celoštátnu porotu AMFO 2009. (Na vysvetlenie: v minulom roku sa nekonala prezentácia fotografií na CD nosičoch v celoštátnom kole z dôvodu nedostatočnej kvality prác).

Slovo na záver: Členovia poroty sú šťastní, že boli pri tom. Sme plní očakávania, aké ohodnotenie získajú práce, ktoré sú teraz vystavené v Západoslovenskom múzeu, v ďalších kolách súťaže. Aj to bude známka kvality ich porotcov.

Fero TOMÍK

*Autor je umelecký fotograf a vysokoškolský pedagóg,
predseda poroty súťaže Trnavský objektív 2009*

MINIMAL SHIFT – diela zo zbierky Erste Group

V GALÉRII JÁNA KONIARKA

Kopplova vila a Synagóga Centrum súčasného umenia

Prezentovaní autori: Carl Andre, Helmut Federle, Stano Filko, Heinz Gappmayr, Alan Charlton, On Kawara, Juljie Knifer, Imi Knoebel, Július Koller, Jiří Kovanda, Wolfgang Laib, Sol LeWitt, Richard Long, Meuser, David Rabinowitsch, Reiner Ruthenbeck, Adrian Schiess, Heimo Zobernig

Kurátori výstavy Walter Seidl, Vladimír Beskid

od 1. apríla do 10. mája

Výstavný projekt pod názvom Minimal Shift prináša výber z bohatej medzinárodnej zbierky Erste Bank Group vo Viedni, ktorý prezentuje výtvarné tendencie 70. 90. rokov minulého storočia v euro-americkom kontexte a ich osemnásť kľúčových reprezentantov svetového formátu.

Výstava sa sústreďuje predovšetkým na geometrické a minimalistické polohy, konceptuálne a postkonceptuálne prístupy tohto obdobia. Ide o smery, ktoré sú založené na ideovej skratke, analytickom racionálnom prístupe s preferovaním elementárnych plôch, konštrukcií a pevných, uchopiteľných tvarov. Výstava tak ukazuje definovanie nového výtvarného jazyka, ktorý znamená radikálny odklon od klasickej estetiky závesného obrazu a sochárskeho modelovania.

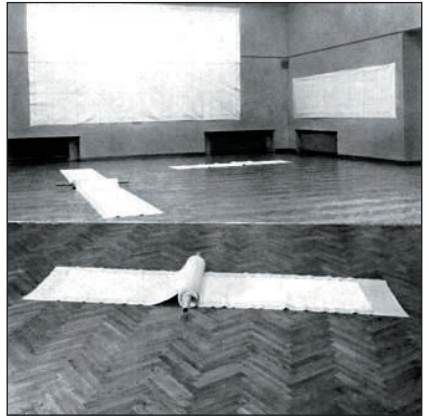
V Kopplovej vile je možné vidieť sériu primárnych objektov v podobe jednoduchých skladby drevených trávov (Carl André), derivácie kocky (Sol Le Wiit), drevotriekovej alebo kovovej vertikály (Heimo Zobernig, Meuser) či hliníkovej rohovej konštrukcie (Reiner Ruthenbeck). Ďalej budú prezentované čierno-biele geometrické kompozície (Helmut Federle, Julia Knifer), monochrómne plátna (Alan Charlton) ai., konceptuálne texty a nápisy (On Kawara, Heinz Gappmayr). V tejto zostave klasických mien moderného umenia sa objavujú aj dvaja slovenskí umelci, zakladatelia konceptuálneho umenia u nás – Stano Filko (*foto*) a Július Koller so svojimi inštaláciami „bieleho priestoru“ a „bielych objektov“.

V objekte Synagógy sa objavujú podoby „horizontálnej“ sochy, diel a konštelácií uložených priamo na podlahe. Ide o land artovú špirálu zo zozbieraných konárov (Richard Long), mramorový kameň s mliekom (Wolfgang Laib), či minimalistické plochy ležiacich foriem (David Rabinowitsch, Adrian Schiess).

Zbierka Erste Bank vo Viedni sa začala budovať od roku 1988 a po roku 2004 v novej koncepcii Erste Group (s účasťou Slovenskej sporiteľne v Bratislave) pod názvom Kontakt sa sústreďuje na aktuálne umenie po roku 1960 v stredo európskom priestore.

Výstava je pokračovaním galerijnej stratégie prezentovania popredných súkromných a verejných zbierok na pôde GJK (IN-FORMATION, Frac du Grand Est 2005; Supernova, British Council 2006; Farby Lucky, Wannieck Gallery Brno 2008, atď.).

GJK, foto: erstegroup.net

O vplyve sliepok a borovičky na stav kultúry

Apríl 1968. V kultúrnom dome Trnavských automobilových závodov (TAZ) pripravujú hlavnú sálu na pietny akt. Pozadie javiska tvorí čierny záves, na ktorý vešajú významného miestneho zosnulého politika na fotografii v bielom ráme. Ďalší inštalujú nad obraz nápis NIKDY NEZABUDNEME z bielych písmen. V strede pódia stojí pevný drevený „katafalk“ s vyvýšenou zadnou stranou, aby i z hľadiska bolo dobre vidieť do rakvy, ktorú práve niekoľko žien vystiela poduškami a bieloskvúcou látkou s čípkami. Na všetky práce prísne dozerá externý politický pracovník. Stojí na parkete v strede sály a diriguje pracovníkov, ktorí, stojac na dvojitéch rebríkoch, už hádam po stý raz na čiernom závese premiestňujú obraz, nápis, zástavy a kvety. Ťažkopádny rebríkový tanec sprevádzaný vŕzganím dlážky a povelmi „krok doľava, ešte, ešte, vyššie, nižšie, doprava, ešte...“ nečakane vyvrcholí sólom jedného pracovníka, ktorý sa aj s rebríkom medzi nohami a obrazom v rukách s hrmotou zrúti do kľbka žien pri rakve.

Po chvíli naplnenej vzrušeným kvikotom, bolestným úpením a chrapľavými nádvákami sa tanec začal odznova, len s nepatrnou personálnou výmenou na vrcholovom poste. Zrútený pracovník urazene odkrival do hľadiska a spod zachmúreného obočia zazeral na politruka. Po ďalšej sérii rebríkových tanečných kreácií majstri konečne presvedčili politruka, že obraz zosnulého je presne teraz v zlatom reze čierneho závesu a všetky prvky na ňom sú harmonicky vyvážené. Politruk mávol znechutene rukou a začal pre zmenu dirigovať ženy poverené výzdobou rakvy.

Medzitým prišli do sály muzikanti závodnej dychovky, rozbalili nástroje a začali ladiť. Po niekoľkých minútach kvikotu ako v chlieve plnom hladných prasiat prišiel politruk medzi nich a nasrdene sa pýtal: „Toto tu neska sete hrať?“ Dedo Vrtoch namiesto odpovede pohotovo oddirigoval Pochod padlých revolucionárov, československú a sovietskú hymnu. Politruk sa vystrel, po poslednom tóne precedil ľavým kútikom úst „Šak preto!“ a rázne odpochoďoval.

Dychovka po skúške odišla, pekná „svačínarka“ priviezla na malej káričke pre pracovníkov v sále desiatu, vedúci kultúrneho domu vytiahol litrovku borovičky a nalial po štamperlíku. Aby im vraj pred jedlom vypálilo červíka. Keď potom schovával fľašu pod stôl v kancelárii, objavil sa v zablatených bagandžiach a montérkach pracovník kultúrneho domu Tóno, ktorý odstraňoval poruchu vo vodovodnej šachte.

Tóno vraj zle videl. Povrávalo sa, že raz spadol do jamy s vápnom a takmer prišiel o zrak. Potom ho zamestnali v kultúrnom dome, kde robil dievča pre všetko. Tóno zaškútil na fľašku a pomaly sa odšuchtal aj s desiatou do pekla – ako nazývali priestor pod javiskom. Sadol si tam na rozheganý gauč a pustil sa do jedla.

Vtedy sa už šplhal po kovovom rebríku do výšky nad javisko osvetľovač Kozina, ktorý mal zo svojho malého kráľovstva s „relátkami“ a vypínačmi celý obrad zodpovedne nasvietiť. Na „Té o péci“, ktoré osvetľoval každú nedeľu, sa zabával tým, že zhora hádzal na muzikantov šróby a matky. Znechutene si pomyslel, že dnes to asi nepôjde. Politruk ho inštruoval, že pred začiatkom obradu má byť na pódiu iba pološero, takmer úplná tma. Vysvetľoval mu s tajomne prítlmeným hlasom, že keď už budú všetci sedieť v sále a dychovka začne hrať, opona sa začne pomaly otvárať.

Opis okamihu ilustroval širokým, plavným rozmachom rúk a dramatickým crescendom: „A ty, súdruh Kozina, ty vtedy začneš pridávať svetlo!“

Prípravy pietneho aktu vrcholili nielen v kulturáku. Holič nemocničnej „totkomory“ Imriško vychladeného aparátčika naposledy oholil a dvaja funebráči z Komunálu, n. p., ho na nosidlách odniesli do čiernej pohrebnej škodovky 1 202. Do Kultúrneho domu TAZ-ky to bolo z nemocnice iba niekoľko sto metrov. Šofér Štefan odtušil, že kvôli tomu ani neoplatí štartovať, taký kúsok vraj mohli pokojne prejsť aj pešo. Chladený súdruh sa k tomu nevyjadril a funebráči znechutene funeli. Štefana zrazu osvietilo, ako zabiť dve muchy jednou ranou. Najprv si odskočia k jeho rodine do Linča, kde vyzdvihnú jaterničky, krvavničky, klobásy, škvarky a brzicu, odtiaľ vraj šibnú poľnou cestou do Hrnčiaroviec a z nich je do kulturáku už len mačací skok. A tak vybaví jedným vrzom zabíjačku aj funus.

Keď pracovníci v kulturáku odchádzali na obed, bolo už všetko stopercentne pripravené a dokonale skontrolované. Politruk sa spokojne pozeral vôkol a zrazu mu padol zrak na „svačinarčku“, ktorá sa skláňala nad kárickou a ukladala do nej zostatky desiatej. Vraj má doma sliepku. Politruk k nej podišiel, potľapkal ju po dráždivých oblinách a spýtal sa: „A nechcela by si ty, súdružka, robiť v kultúre?“ Povedala, že v kultúre to bude robiť rada, lebo potom ráno stihne dať aj sliepkam. Politruk nato, že to musia neodkladne prebrať a hneď ju viedol do pekla.

Tóno tam už nebol. Sedel zablatený so šiltovkou na hlave v kancelárii v kresle a poškuľoval na načatú litrovku borovičky pod stolom.

Politruk po dôkladnom konkurze na pracovníčku kultúry vyšiel z pekla a pozrel do hľadiska. Ni ducha, ni slucha... Všade vôkol panovalo mŕtvolné ticho a strašidelné šero. Presne, ako si to predstavoval, keď dával pokyny osvetľovačovi Kozinovi. Prešiel k javisku a s uspokojením skonštatoval, že z truhly už trčia špice veľkých topánok...

Funebrákov pozvali v Linči na obed. Dostali obarovú polievku, jaterničky, krvavničky, žobrátku kašu so škvarkami a ochutnali aj klobásky a brzicu... Domáci každý chod predeľovali poldecákom slivovice, aby vraj vypálili červíka. Keď už bol čas ísť, dali si na rozlúčku ešte po jednom a na poľnej ceste pred Hrnčiarovcami narazili do čerešne. Škodovka sa prevrátila a do priekopy sa vyvalil aj rozmrzajúci súdruh ovenčený klobásami.

Vo foyeri Kultúrneho domu TAZ sa už medzitým zhromažďovali politické a spoločenské celebrity, aby sa rozlúčili so zosnulým. Vedúci kulturáku ich vítal a uvádzal do „príšeria“ smútočne vyzdobenej sály.

Keď nadišiel čas, poverený politický pracovník za „kecpultom“ fúkol do mikrofónov, aby vyskúšal ich funkčnosť. Dychovka začala hrať Pochod padlých revolucionárov, Kozina relátkami pridával svetlo a opona sa pomaly otvárala.

Tóno nechápal, čo sa deje. Svetlá žiarili, oslepovali ešte viac jeho aj tak napoly slepé oči. Nemotorne sa zviechal v truhle vystlanej poduškami, do ktorej sa len pred hodinkou uložil na zaslúžený odpočinok po práci. Sedel, tupo klipkal očami a žmúril do hľadiska. V jednej ruke ešte stále statočne zvieral prázdnu fľašu borovičky. Potom sa mu zapojil i sluch, v hlave mu svietlo, že je na „Té o péci“ a zakričal: „Preboha, čo to hráte, čo sme na pohrebe...?“

Vydarené plavecké jubileum

Trnavčanka Dominika Glozmeková má ďalší rekord, tentoraz juniorský

Krytá plaváreň Materiálovotechnologickej fakulty STU na Ulici Jána Bottu v Trnave patrila v polovici marca výborne zorganizovanému 35. dejstvu medzinárodných pretekov dospelých a žiactva. Štartovalo 319-členné pole z 35 oddielov štyroch krajín.

Krátky pohľad do histórie. Premiéra prišla na rad v roku 1974. Pravda, plavecký oddiel TJ Vysoké školy vznikol ešte skôr, 1. októbra 1968. Pri zrode mítingu stála dvojica Ladislav Hlavatý (bývalý prvotligový hádzanár) – Mikuláš Lihán. Kvôli havarijnému stavu vysokoškolskej dvadsaťpätky na Prednádraží malo podujatie v r. 2006 nedobrovoľnú prestávku. Pod názvom Veľká cena Trnavy sa teraz súperilo druhý rok, predtým išlo o Pohár mesta Trnavy.

Na pôde MTF STU privítal účastníkov doc. Marián Merica, vedúci katedry telesnej výchovy a športu. Za vyšší územný celok ich pozdravil podpredseda TTSK Ing. Augustín Pullmann. Jubilejný plavecký sviatok oficiálne otvoril primátor mesta Ing. Štefan Bošňák.

Do kategórie diváckych lákadiel tradičného festivalu patrila účasť Ľuboša Križka, najlepšieho slovenského plavca za minulý rok, aktuálneho európskeho rekordéra na 50m znak (23,15 s, december 2008 v chorvátskej Rijeke). Zverenec trénera Jiřího Waltera z Dukly Banská Bystrica doteraz získal tri bronzové medaily zo šampionátu starého kontinentu v krátkom bazéne. „Posledné dni som užíval antibiotiká. Napriek tréningovým restom ma víkendové cesty zaviedli do Trnavy na jubilejnú preteky. V slovenskom Ríme som ako žiak a dorastenec štartoval viackrát. Táto sezóna je pre mňa oddychová. Priateľke Katke sa krátko pred Vianocami narodila dcéra Vaneska, takže doma je teraz veselo. Za hlavný cieľ tejto sezóny som si stanovil úspešný štart v decembrových majstrovstvách Európy v krátkom bazéne v Istanbule,“ dodal Križko. V Trnave vyhral 50 m v. sp. a dva razy doplával druhý (100 m v. sp., 100 m znak).

Piatou disciplínou sobotňajšieho programu bol Memoriál Jozefa Stanka na 200 m znak. Zástupcovia usporiadateľského štábu sa poklonili pamiatke nezabudnuteľného plaveckého nadšenca a podporovateľa pri hrobe na Kamennej ceste. Jeho syn Peter Stanko, bývalý pretekár domáceho klubu, odovzdal víťaznú cenu za 200 m znak Květoslavovi Svobodovi z TJ Znojmo. V popoludňajšom bloku Veľkej ceny Trnavy 2009 dostala priorost hlavná disciplína – 200 m motýlik žien a mužov. Piedestál si odniesla zahraničná dvojica Andrea Balášová (Čáslav) – Piotr Luczak (Krakov).

„Boli to jedny z najkvalitnejšie obsadených pretekov v celej histórii trnavského plávania,“ zhodnotil úroveň vrcholného mítingu v krátkom bazéne na Slovensku dlhoročný – aj reprezentačný – tréner Ladislav Hlavatý. Medzi jeho odchovancov patrili dvojnásobný olympionik Miroslav Machovič, ktorý z Trnavy zamieril do banskobystrickej Dukly. Dnes už 32-ročný plavec skončil v nedeľu šiesty na 100 m znak. „Prišiel som si uctiť pri oslave jubilea všetkých zanietých trnavských organizátorov. Za roky zásluhnej činnosti im patrí úprimné poďakovanie. Ich pričinením si potykali s vodou tisícky mladých Trnavčanov. V bazéne na Prednádraží som prežil nezabudnuteľné chvíle. Plávať som sa naučil ako deväťročný. Po troch sezónach už prišli na rad prvé súťaže. Tejto známej bašte slovenského plávania želim, aby čo najskôr vyrástla v Trnave krytá päťdesiatka,“ povedal Machovič.

V bazéne na Prednádraží tentoraz kraľovali zahraniční plavci. Z dvadsiatich seniorských a šiestich žiackych disciplín získali 17 prvenstiev: Česko 13, Maďarsko a Poľsko po 2. Prím hralo mužské trio z ČR, štartujúce v lanských OH v Číne: Květoslav Svoboda triumfoval v Trnave trikrát, Michal Rubáček a Jiří Jedlička po dva razy. Vôbec najúspešnejšou aktérkou 35. ročníka sa stala Petra Chocová (4 prvenstvá), šiesta v ME 2008 v chorvátskej Rijeke.

Najhorúcejším želiezkom usporiadajúceho oddielu bola vlašajšia 6-násobná majsterka SR a štvornásobná rekordérka Dominika Glozmeková, účastníčka minuloročných MS dospelých a juniorov (Veľká Británia, Mexiko), ale aj ME oboch vekových skupín (Holandsko, Srbsko). Iba 15-ročná členka domácej TJ STU dosiahla nový juniorský rekord SR na 100 m prsia (1:11,16 min). Okrem toho skončila druhá na 200 m prsia, tretia na 50 m v. sp. a 200 m PP. Jej tréner Rastislav Hlavatý neskrýval spokojnosť: „Dominika bola dva týždne chorá a napriek tomu podala skvelé výkony. Naším cieľom sú letné ME juniorov v Prahe.“

Popri Glozmekovej sa darilo Kataríne Polákovej, Elene Fábryovej, Kataríne Hrubiznovej, Monike Púchlej, Henrichovi Krčovi, Jurajovi Klátikovi a ďalším talentom. Na ich výkonnostnom napredovaní má podiel veľmi dobrá spolupráca plaveckého oddielu TJ STU so Športovým gymnáziom Jozefa Herdu.

Technicky náročné podujatie zvládol skúsený štáb na jednotku. Pracovala v ňom aj Tatiana Bergmannová. Ešte pod dievčenským menom Vachtová vyhrala hlavnú disciplínu dva razy (1976, 1978).

Jaroslav LIESKOVSKÝ

Krátko zo športovísk

■ **GLADIÁTORI NAPOKON BRONZOVÍ** – Prvoligoví hokejisti trnavského HK Gladiators obhájili v tejto majstrovskej sezóne bronzovú priečku z predošlého ročníka. V semifináleovej nadstavbe síce nestačili na piešťanský ŠHK 37 (na zápasy 0:3), avšak zverenci Jindřicha Novotného si zaslúžia absolutórium. V mladom trnavskom kolektíve sa vystriedalo dovedna 37 hráčov, vrátane troch brankárov. Najviac zápasov, päťdesiat, mal na konte kapitán tímu Václav Stupka. Zapísal si v nich 51 bodov (30 gólov + 21 asistencií). O dva body viac dosiahol Marcel Holovič (celkový súčet 21 + 32).

■ **POZVÁNKY DO ŠTRKOV** – Národné strelecké centrum v trnavskej lokalite Štrky pravidelne oživa s príchodom jari. Ani tento mesiac nie je výnimkou. Novú sezónu na Slovensku otvoria strelci od 1. do 5. apríla Jarným pohárom. Memoriálu Jozefa Čavaru, 7. ročníku spomienkovej súťaže na streleckú legendu, bude patriť 8. – 11. apríl. A napokon pozvánka na verejné preteky s medzinárodnou účasťou, pod názvom Compact Sporting prídu na rad 25. apríla.

■ **TENISOVÁ MLAĎ MEDZINÁRODNE** – Predstavenstvo akciovej spoločnosti TC Slávia má usporiadateľský apetít. Po marcovom halovom turnaji dievčat a chlapcov do 18 rokov, nazvanom Empire Cup 2009 (za účasti 18 krajín), chystajú na 20. – 26. apríla Trnava Cup 2009. „Táto medzinárodná konfrontácia na antuke je určená talentom do 14 rokov. V kvalifikácii sa predstaví po 32 dievčat a chlapcov, kým do hlavnej súťaže oboch kategórií zaradíme po 48 mien,“ poskytol nám informáciu riaditeľ turnaja Marek Kubiček.

-lies-

Nezabudnuteľné futbalové spomienky

Vicemajster sveta Jozef Adamec pred polstoročím debutoval v drese Spartaka na ligovej scéne, najпамätnejší duel „bílich anjelov“ proti Ajaxu sa hral v Trnave pred 40 rokmi

Jozef Adamec sa na ligovej scéne objavil pred päťdesiatimi rokmi, 23. marca 1959. V Trnave sa hralo majstrovské futbalové stretnutie domácich bielych anjelov s Rudou hvézdou Brno. Talentovaný útočník z neďalekého Vrbového (nar. 26. 2. 1942) si v ňom zapísal debut v najvyššej česko-slovenskej súťaži. Mal 17 rokov a 25 dní. Trénerský mág Toni-báči Malatinský poslal na trávnik zostavu: Stacho – J. Gógh, Pšenko, Slanina – Tibenský, Kadlec – Bartek, Galbička, Šturdík, J. Horváth, Koiš. Vo svojej autobiografii Ako som striedal góly, ktorú Adamec napísal spolu so známym bratislavským novinárom Igorom Mrázom, si takto spomína na nezabudnuteľný okamih: „Trinášť minút chýbalo do konca, keď ma Koiš, vtedy náš najlepší strelec, ťapal po pleci a ja som sa zaradil na ľavé krídlo. Zo trikrát som sa dotkol lopty, pobehol popri čiare, zacentroval a bol koniec. Vyhrali sme 3:1. Noviny napísali, že môj krst sa vydaril.“

Ako hráč sa Adamec rozlúčil s elitnou scénou 1. októbra 1976 proti tomu istému súperovi. Pravda, tentoraz sa hralo v juhomoravskej metropole. Nastúpil do svojho 383. ligového zápasu. Medzitým podal svedectvo o svojom výnimočnom kumšte v desiatkach duelov. Tešil sa zo siedmich majstrovských titulov (2 počas základnej vojenskej služby v Dukle Praha, 5 v Spartaku). Zisk národného pohára si so spoluhráčmi vychutnal štyrikrát (1961, 1967, 1971, 1975). Po skončení aktívnej dráhy sa stal asistentom spartakovského kouča Milana Moravca. Nie však nadhlo. O jeho hráčske kvality prejavil záujem Slovan Viedeň. „V hlavnom meste Rakúska som sa stal hrajúcim asistentom hlavného trénera Pepa Kadrabu, môjho spoluhráča zo strieborného mužstva vo svetovom šampionáte 1962,“ dodáva nezabudnuteľný vrbovský rodák, druhý najlepší futbalista Slovenska 20. storočia (v ankete dostal viac hlasov iba stopér Ján Popluhár).

Prvenstvo v súťaži kanonierov mu patrilo štyrikrát (1967 – 21 gólov; 1968 – 18; 1970 – 16; 1971 – 16, vo štvrtom prípade sa o primát rozdelil s Nehodom). Celkovo skóroval v lige 170-krát (138 za Trnavu, 17 za Duklu, 15 za Slovan). Raz, do siete Trínca, nasúkal šesť gólov z ôsmich. Jeho dynamit v ľavačke nedal spať mnohým brankárom.

Reprezentácia? Debutoval na Sparte proti Holandsku, keď mal 18 rokov a 8 mesiacov. Nastúpil v 44 medzištátnych stretnutiach (1960 – 1974, 14 gólov). Nebyť viacerých disciplinárnych prehreškov, určite by bilancia bola ešte bohatšia. Zo 79 futbalistov, s ktorými hral v najcennejšom drese, sa najviac (30-krát) stretol v reprezentačnom A-výbere ČSSR s Ladislavom Kunom, terajším prezidentom FC Spartak. V pamätnom bratislavskom meraní síl s Brazíliou (23. júna 1968, 3:2), v ktorom Adamec uštedril Juhoameričanom hetrik, ako jeden z troch futbalistov na celom svete, však Kuna chýbal. „Práve cez ten víkend sa totiž Laco ženil a naše reprezentačné mužstvo si cestou do Bratislavy urobilo zastávku v Hlohovci, aby sme mladoženáčovi odovzdali svadobný dar, babettu. Tento malý motocykel sme zadovažili v Považskej Bystrici, mieste nášho predzápasového sústreduenia,“ spomína Adamec.

V tom čase nezriedkavo nastúpili v reprezentácii aj štyria – piati spartakovci. Okrem Kunu hral s Adamcom spoločne za A-výber ČSSR obranca Karol Dobiaš 23-krát, ďalší obranca Vladimír Hagara a útočník Dušan Kabát po 18-krát. Z ostatných trnavských spoluhráčov s ním nastúpil za „národák“ Jozef Štibrány, Kamil Majerník, Ján Zlocha, Anton Hruščeký, Dušan Keketi a Vojtech Varadin – ten iba raz (13. 10. 1974, pri Adamcovej päťminútovej rozlúčke s reprezentáciou v bratislavskom súboji proti Švédsku). Neobídme to najhlavnejšie: dva Adamcove štarty na trávnikoch MS (1962 v Čile, vedno so spartakovským pravým krídlom Jozefom Štibrányim – 2. miesto; 1970 v Mexiku – z Tr

navčanov ešte hralo v krajine Aztékov trio Karol Dobiaš, Vladimír Hagara a Ladislav Kuna, čs. reprezentanti skončili púť v základnej skupine).

Ešte jedno významné futbalové výročie sa viaže s touto jarou. Autorovi dodnes rezonujú myslou nezabudnuteľné fragmenty zo štyridsať rokov starého filmu. Najпамätnejší zápas v celej histórii trnavského futbalu sa hral na našom štadióne 24. apríla 1969. V semifinálovej odvete Pohára európskych majstrov, najvýznamnejšej európskej klubovej súťaže, pred 30-tisícovou masou sa Huckovi zverenci snažili zlikvidovať trojgólový náskok súpera z prvého súboja v Amsterdame.

Do prestávky preletela vypredaným hľadiskom vlna ošiaľu v 28. minúte, keď Laco Kuna azda z 30 metrov lišiacky prehodil súperovho brankára de Groota. V 50. minúte viedli Trnavčania nad slávnym Ajaxom 2:0. Po priamom kope Hrušeckého presná Kunova hlavička druhý raz napla sieť hostí. Vo zvyšnom čase domáci mlátili slávneho súpera ako žito. Na rohy vyhrala Trnava 13:0. Lenže skóre sa už nezmenilo. Do jednokolového finále išiel Ajax, no vďačné bariéry skandovaným aplauzom dali najavo svoju spokojnosť s výkonom svojich miláčikov.

Jaroslav LIESKOVSKÝ

Hliadky mladých zdravotníkov

Slovenský Červený kríž prikladá veľký význam vzdelávaniu v oblasti prvej pomoci. Z tohto dôvodu zorganizuje Územný spolok SČK Trnava 28. a 29. apríla v Základnej škole na Atómovej ulici v Trnave okresnú súťaž Hliadok mladých zdravotníkov I. a II. stupňa.

Význam prvej pomoci podávanej laickým záchrancom dokazuje množstvo vedeckých štúdií. Ak na mieste nehody záchranca chýba, šance na prežitie zranených prudko klesajú. Na súťažiach deti vedieme k overovaniu praktických vedomostí o poskytovaní predlekárskej prvej pomoci. Absolvujú nácvik kardiopulmonálnej resuscitácie, zastavovania krvácania, ošetrovania raneného v bezvedomí a rôznych druhov poranenia. Súťaže sú postupové, krajské kolo sa tento rok uskutoční v Galante a celoslovenské kolo organizuje Územný spolok Slovenského Červeného kríža v Trnave 13. júna na pešej zóne na Hlavnej ulici. Srdečne vás pozývame.

Bc. Eva Gbelcová, riaditeľka SÚS SČK Trnava, 033/533 19 13

Deň narcisov v Trnave

Prostredníctvom jarného kvietku – narcisu upriamime tento rok už po trinásť raz svoju pozornosť na problematiku rakoviny. Liga proti rakovine – Klub Venuša v spolupráci s Kanceláriou Zdravé mesto Trnava organizujú v rámci celoslovenskej kampane 17. apríla verejnú zbierku na podporu boja proti rakovine. Uskutoční sa nielen na Trojičnom námestí od 8.00 do 18.00 h, ale aj pred hypermarketmi na Veternej, Clementisovej, Spartakovskej a pred obchodno-zábavným centrom na Ulici F. Urbánka. Samozrejme, že budú aj iné možnosti formy prispenia, či už vkladom na účet LPR alebo zaslaním SMS v sieti mobilných operátorov.

Na podporu podujatia Kancelária Zdravé mesto Trnava v spolupráci s Kalokagatiou – Centrom voľného času organizuje 6. ročník AEROBIC maratónu základných škôl na podporu boja proti rakovine. Maratón sa uskutoční 17. apríla v hale Družba na Rybníkovej ulici, kde bude od 8.00 do 8.30 prezentácia účastníkov a o 9.00 h sa štartuje. Ako cvičiteľky sa predstavia fitnesky z klubu Aerobic No 1.

Cieľom tohto podujatia je zvýšiť solidaritu s rakovinovými pacientmi a pripomenúť ľuďom, že vhodnou prevenciou a životným štýlom môžu rakovine predchádzať.

Dni zdravia 2009

Mesto Trnava v spolupráci s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Trnave a ďalšími inštitúciami a organizáciami pripravuje Dni zdravia 2009, ktoré budú 11. a 12. júna.

Účelom tohto podujatia, ktoré sa uskutočňuje pod záštitou primátora mesta Trnava, je poskytovať občanom mesta praktické diagnostické, ošetrovateľské a informačné služby, ukázkou a osvetu zdravého spôsobu života. Chceme vás osloviť, aby ste sa mohli do uvedeného podujatia zapojiť a tak propagovať svoje produkty a služby, ktoré občanom ponúkate.

Podrobnejšie informácie o podmienkach vašej prezentácie môžete získať u Mgr. Ingrid Huňavej, č. tel.: 32 36 168, alebo e-mail: ingrid.hunava@trnava.sk. Termín uzatvorenia prihlášok je 15. mája 2009. Prihlášku na Dni zdravia môžete získať na www.trnava.sk (Kancelária Zdravé mesto Trnava).

Mgr. Ingrid HUŇAVÁ, Kancelária Zdravé mesto Trnava

Deti maľujú faunu a flóru našej planéty

Mesto Trnava v spolupráci s Kalokagatiou – Centrom voľného času v Trnave pri príležitosti Dňa Zeme pripravuje pre žiakov základných a materských škôl výtvarnú súťaž pod názvom Fauna a flóra našej planéty a besedu na tému Ochrana fauny a flóry. Tieto aktivity sa uskutočnia v utorok 21. apríla od 9.00 h v priestoroch Kalokagatie - CVČ na Streleckej ulici.

Čo sú problémy duševného zdravia?

Pojem „problémy duševného zdravia“ popisuje široký rozsah duševných a emocionálnych stavov a diagnóz, ako napríklad úzkosť, stres, depresia a schizofrénia. Problémy duševného zdravia sú odlišné od takých stavov ako mentálne postihnutie.

Pojem „problémy duševného zdravia“ sa používa vtedy, keď duševný stav človeka výrazne zasahuje do vykonávania takých dôležitých životných činností, ako je myslenie, komunikácia, učenie či spánok. U niekoho môžu problémy duševného zdravia pretrvávajúť mnoho rokov, u iných môže ísť o prechodné obdobie psychickej nepohody a narušenej psychickej rovnováhy. Typ, intenzita a trvanie príznakov sú u rôznych ľudí veľmi odlišné. V niektorých prípadoch, keď jednotlivci prežívajú ťažké alebo dlhodobé problémy duševného zdravia, ktoré už spravidla vyžadujú odbornú pomoc či zdravotnú starostlivosť, hovoríme o „duševnom ochorení“ alebo „duševnej poruche“.

Hoci problémy duševného zdravia môžu viesť k nešťastiu a môžu rozvrátiť život, mnohí ľudia dokážu nájsť spôsob, ako zvládnuť takéto pocity a zážitky a sú schopní viesť zmysluplný a aktívny život.

■ **Aké sú príčiny problémov duševného zdravia?** Existuje mnoho príčin vzniku problémov duševného zdravia, od vnútorných alebo biologických faktorov, až po život v stresujúcich podmienkach, prípadne môže ísť o veľmi intenzívny a náhly stres v podobe úmrtia blízkeho človeka alebo stratu zamestnania.

Je nevyhnutné rozlišovať medzi duševnou poruchou, pri ktorej je už potrebná pomoc odborníka (lekára, psychológa, psychiatra) a medzi narušením duševného zdravia, psychickej rovnováhy, pri ktorej si mnohí dokážu pomôcť na základe svojich autoregulačných a adaptačných schopností. Niekedy sú však nároky z okolia vysoké, alebo pod vplyvom určitého oslabenia našej psychiky naše adaptačné sily nestačia.

■ **Kedy je čas osloviť odborníka?** Ak sa stavy „nepohody“ opakujú častejšie, alebo sú príliš intenzívne a zasahujú do každodenného fungovania človeka. Pretože vtedy hrozí riziko prepuknutia určitej psychickej choroby.

Ak vás téma duševného zdravia zaujíma, prípadne máte otázky, týkajúce sa duševného zdravia, môžete kontaktovať členov neziskovej organizácie KOMPAS – Komunitná pomoc a starostlivosť na emailovej adrese kompasno@gmail.com, prípadne Kanceláriu Zdravé mesto Trnava, s ktorou nezisková organizácia spolupracuje.

Mgr. Dita LECZOVÁ

riaditeľka KOMPAS – Komunitná pomoc a starostlivosť, n. o.

Recepty zeleninových jedál

Recept zo súťaže zeleninových jedál - Dni zdravia

■ Zeleninová pochúťka s bylinami

Potrebujeme: 2 kaleráby (asi ½ kila), 1 cibuľu, 1 čerstvý fenikel, vajíčko, solčanku, hrubú múku, 4 polievkové lyžice strúhanky, olej na vyprážanie, bylinky – ligurček, bazalku, kôpor, oregano, mladé púpavové listy...

Kaleráb, cibuľu a fenikel postrúhame na väčšom strúhadle, bylinky nasekáme na drobno, zmiešame, pridáme vajce, solčanku a strúhanku. Necháme polhodinu stáť. Veľkou lyžicou naberáme zmes, vytvoríme bochníky, ktoré obalujeme v múke a vysmážame.

Zeleninová pochúťka môže byť samostatným jedlom alebo prílohou. Odporúčame jogurtový dressing.

Recept do súťaže zaslala M. Košická

Recepty z kurzu zdravej výživy

■ Cviklová polievka

Potrebujeme: 1 cviklu, 6 veľkých zemiakov, soľ, kôpor, citrónovú šťavu, sójovú majonézu alebo biely jogurt.

Zemiaky očistíme, nakrájame na kocky a dáme variť do osolenej vody. Keď sú zemiaky mäkké, odstavíme ich z ohňa a pridáme ešte zahorúca jemne nastrúhanú cviklu. Dochutíme soľou, citrónovou šťavou a kôprom. Pred podávaním vmiešame sójovú majonézu alebo jogurt.

Rubriku vedie: MUDr. Bohumil Chmelík

Prednáška o možnosti bezbolestného pôrodu

Kancelária Zdravé mesto Trnava vás pozýva 30. apríla o 17.00 h do zasadacej miestnosti na Trhovej ulici 2 na prednášku siedmeho ročníka cyklu Zdravie všetkými pohľadmi (Škola verejného zdravia) na tému Pôrod bez bolesti. Vnútromaternicový život nenarodeného dieťaťa a prirodzený pôrod sú významné obdobia ľudského života, ktoré vplývajú na zdravie. Prednášať bude MUDr. A. Šimková – prednostka Kliniky anesteziológie a intenzívnej medicíny Fakultnej nemocnice v Trnave. Predstaví možnosť bezbolestného pôrodu pri použití vhodnej anestézie. Metóda pôrodu bez bolesti je dostupná aj v trnavskej nemocnici.

Garantom podujatia je prof. MUDr. Bohumil Chmelík, PhD. Trnavská univerzita

Exteriérové sedenia len s nájomnou zmlouvou

Exteriérové sedenia možno zriadiť a prevádzkovať na pozemkoch vo vlastníctve mesta len na základe nájomnej zmluvy na prenájom pozemku. Súhlas na uzatvorenie tejto zmluvy vydáva na základe žiadosti prevádzkovateľa prevádzkarne Mestská rada mesta Trnava (MR) podľa Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom mesta a majetkom v štátnom vlastníctve, ktorý bol mestu zverený.

Nájomná zmluva sa uzatvára na dobu určitú, na sezónne obdobie podľa požiadavky prevádzkovateľa, spravidla v rozmedzí od 1. marca do 30. novembra príslušného kalendárneho roka. Za zriadenie a prevádzkovanie exteriérového sedenia na pozemkoch vo vlastníctve mesta sa stanovuje nájomné vo výške 0,20 eur/m²/deň.

Nový postup pri zriaďovaní exteriérových sedení bol určený v súvislosti s protestom prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava zameraným na znenie Všeobecne záväzného nariadenia č. 222 o miestnych daniach. Mestské zastupiteľstvo preto prijalo nové VZN č. 317 o miestnych daniach, v ktorom už nie sú predmetom dane exteriérové sedenia zriadené na verejných priestranstvách. VZN č. 222 bolo zrušené, rovnako aj VZN č. 229 v znení VZN č. 295 o podmienkach zriaďovania a prevádzkovania exteriérových sedení na území mesta Trnava.

Podrobné informácie sú zverejnené na www.trnava.sk, v sekcii MsÚ – Ako vybaviť.

**Fórum pre pomoc starším – národná sieť s finančnou podporou
s poradenskou spoločnosťou Deloitte Slovensko
ponúka pomoc všetkým starším občanom v krízových situáciách.**

SENIOR LINKA

je služba dostupná na bezplatnom telefónnom čísle 0800 172 500

Sme tu pre vás. Poradíme a pomôžeme riešiť vaše problémy a aktuálnu situáciu.

Môžete nám zavolať v pracovných dňoch

od 9,00 do 17,00 hod. V ostaných časoch zanechajte odkaz na záznamníku, budeme Vás kontaktovať.

Adresa organizácie: Fórum pre pomoc starším - národná sieť

Kukučínova 5, 971 01 Prievidza

Mesto Trnava ďakuje všetkým,

ktorí prispeli k úspešnému priebehu 14. reprezentačného plesu mesta Trnava a zároveň podporili jeho charitatívnu ideu

HLAVNÍ SPONZORI: PCA Slovakia, spol. s r. o. Trnava, TT-Komfort, spol. s r. o. Trnava

IPEC-Management, s. r. o., Bratislava
 Personal servis, s. r. o., Trnava
 .A.S.A. Trnava, s. r. o.
 Wofis Ladislav Marko, Trnava
 Trnavská stavebná spoločnosť, a. s.
 Cesty Nitra, a. s.
 Vít Riha – Agrostav Trnava, a. s.
 Juraj Krištofik-JUPET, Trnava
 Trnavská teplárenská, a. s.
 RM JET, spol. s r. o., Trnava
 Siemens, s. r. o., Bratislava
 ČSOB, a. s., Štefánikova ul., Trnava
 VÚJE, a. s., Trnava
 EKO REKREA – P. Pejkoovič, Trnava
 RIGSTAV, spol. s r. o., Trnava
 AVOCAT, s. r. o., Bratislava
 TAVOS, a. s., Piešťany
 TVORSAD, s. r. o., Trnava
 STM Power, a. s., Trnava

SAD Trnava, a. s.
 ZF Boge Slovakia, a. s., Trnava
 IDC Holding, a. s., Trnava
 Stredisko sociálnej starostlivosti, Trnava
 Lošonský Jozef, Kozácka ul., Trnava
 DEXIA banka, a. s., Hlavná ul., Trnava
 TOM STEED – móda na mieru, Trnava
 MTT, s. r. o., Trnava
 SEMAT, a. s., Trnava
 COOP JEDNOTA, s. d., Trnava
 VION, a. s., Zlaté Moravce
 J. H. Agency, Ján Hrčka, Trnava
 Relax – Team, s. r. o., Trnaariava
 Vinárstvo Blaho, Zeleneč
 TT-IT, s.r.o., Trnava
 Správa kultúrnych a športových zariadení
 mesta Trnava
 Trnavský samosprávny kraj
 AIDA, s. r. o. Trnava

Zberné dvory počas jarného upratovania

Harmonogram prevádzkovej doby všetkých zberných dvorov počas jarného zberu odpadu:

Sobota 28. 3. – do 19.00 h
 Nedeľa 29. 3. – od 8.00 do 15.00 h
 Pracovné dni – od 30. 3. do 3. 4. od 11.00
 do 19.00 h

Sobota 4. 4. – do 19.00 h
 Nedeľa 5. 4. – od 8.00 do 15.00 h
 od 6. 4. do 11. 4. – od 11.00 do 19.00 h

Zoznam zberných dvorov:

Priemyselná 5 (bývalé Technické služby)
 Cukrová ulica (za areálom Slávie)
 A. Kmeťa (Kopánka)

J. G. Tajovského (Prednádražie II)
 J. Bottu (pri ZŠ)
 Sasinkova (Družba)

Blížšie informácie týkajúce sa prevádzky zberných dvorov je možné získať priamo na zberných miestach. Prevádzkovateľom zberných dvorov je spoločnosť .A.S.A. s. r. o., tel. č.: 551 37 54

Blížšie informácie o zbere a odvoze biologického odpadu zo záhrad vo štvrtiach Špígl-sál, Tulipán, Vajslova dolina a Kopánka: 0903 576 290, 0903 473 972.

Upozorňujeme podnikateľské subjekty, že je zakázané vyvážať do kontajnerov odpad z prevádzok. Akcia má poslúžiť výlučne občanom, aby sa zbavili nadrozmerného odpadu. Voči firmám nerešpektujúcim tento zákaz môžu byť vyhovené sankčné postihy v zmysle platných právnych noriem.

Deratizácia – regulácia živočíšnych škodcov

Za účelom predchádzania vzniku a šíreniu prenosných ochorení vyhlasuje Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trnave v zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. celomestskú deratizáciu od 1. do 15. apríla. Vykonajú ju fyzické i právnické osoby – podnikatelia v objektoch určených na podnikanie – školských a zdravotníckych zariadeniach, zariadeniach sociálnych služieb, bytových a polyfunkčných domoch, v suterénnych a pivničných priestoroch, v areáloch živočíšnej výroby, v potravinárskych a reštauračných prevádzkach, v skladoch, v pivničných priestoroch rodinných a bytových domov, pri chovoch hospodárskych zvierat.

Deratizácia sa uskutoční buď prostredníctvom špecializovaných firiem alebo svojpomocne komerčne dostupnými prípravkami, ktoré sú určené a schválené na tento účel. Objekty musia byť upratané, zbavené materiálov a nečistôt, ktoré prispievajú k množeniu škodcov.

Potvrdenie o vykonaní deratizácie je nutné zaslať na Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave, Limbová 6. Nevykonanie deratizácie je považované za priestupok a postihuje sa pokutou do výšky 1 659,70 eur, v blokovom konaní sumou 99,58 eur.

Kafé Amfík

1. apríla o 20.00 h KABARET (Nvota – Žiška)

**4. apríla o 20.00 h HAMLET, ALEBO NÁLEZ
LEBKY** (Túlavé divadlo)

9. apríla o 20.00 h BUGALA TRIO (koncert)

**14. apríla o 20.00 h GABO JONÁŠ & BORIS
ČELLÁR** – Duo Meeting (koncert)

16. apríla o 20.00 h BYSTRÍK UMLUGGED

TOUR (koncert)

18. apríla o 20.00 h BACK TO SIXTIES
(Opatovský – Machala) koncert

19. apríla o 17.00 h DANKA A JANKA
(Teatro Neline) – detské predstavenie

25. apríla o 20.00 h SUPPLE PEOPLE (koncert)

26. apríla o 17.00 h TĚ O PĚCI – Old Boys

Kalokagatia – Centrum voľného času

■ **2. apríla o 9.00 h**

PUTUJEME ZA LUDOVOU PIESŇOU

Okresná súťaž v speve ľudovej piesne žiakov ZŠ a osemročných gymnázií do 15 rokov

■ **17. apríla o 9.00 h AEROBIK MARATÓN**

žiakov a žiačok II. stupňa základných škôl na podporu boja proti rakovine pri príležitosti Dňa narcisov v Mestskej športovej hale

■ **5. apríla o 15.00 h – KVETNÁ NEDEĽA**

maľovanie veľkonočných vajčiek, pletenie šibákov, vystúpenie detského folklórneho súboru Trnavčiek

■ **16. apríla o 10.00 h – ATLETIKA**

Majstrovstvá okresu v atletike študentov a študentiek SŠ v areáli Mestského štadióna Antona Hajmássyho

■ **21. apríla o 9.30 h – DEŇ ZEME**

Výtvarná súťaž a beseda pre deti materských a základných škôl na tému

Fauna a flóra našej planéty

■ **MAMA KLUB** na Limbovej 4. Otvorené každý deň (okrem stredy a piatku poobede) od 8.00 do 12.00, od 15.00 do 18.30 h

■ **INTERNET PRE VEREJNOSŤ**

Každý štvrtok od 13.00 do 16.00 h

■ **POČÍTAČOVÉ KURZY**

Dve hodiny jedenkrát do týždňa. Obsah: MS Windows, MS Word, MS Excel, Internet. Kurz A – základy, kurz B – pokročilí.

■ **MOJA TRNAVA**

Výtvarná súťaž detí predškolského veku, žiakov I. a II. stupňa ZŠ, osemročných gymnázií, študentov gymnázií, SŠ a žiakov špeciálnych škôl. Uzávierka 18. apríla.

■ **TURISTIKA**

Kalokagatia – CVČ pokračuje v tradičných turistických výletoch do Malých Karpát v sobotu 18. apríla

Building na Rybníkovej vás pozýva

- **1. apríla o 19.30 – KREŠTANSTVO A HOLOKAUST** – prednáška a beseda s Dušanom Jaurom, PhD. Vstup voľný.
- **15. apríla o 19.30 – COFFEE HOUSE** – posedenie pri výbornej káve z celého sveta
- **22. apríla o 19.30 – CESTY** – Krajina za severným vetrom, Kolský poloostrov – cestovatelia Juraj Jedinák a Stanislava Bariaková o cyklistickej výprave za polárny

kruh (videoprojekcia spojená s besedou). Vstup voľný.

- **29. apríla o 19.30 – Litčít**, autorské „čítačky“ a besedy nielen o literatúre pri káve alebo čaji i s muzičkou. Host večera Mária Kopcsay (Mystifikátor, Zbytočný život...). Muzička: Romanika (Ika Kraicová – gitara, spev, Roman Kraic – kontrabass)

Galéria Jána Koniarka

- **MINIMAL SHIFT** – výber svetového minimalistického umenia zo súkromnej zbierky Kontakt – Erste Bank Group Viedeň

Vernisáž: 1. apríla o 18.00 v Kopplovej vile, Zelený kričiek 3, Trnava
Výstava potrvá do 10. mája.

Prezentovaní autori:

Kopplova vila: Carl Andre, Helmut Federle, Stano Filko, Heinz Gappmayr, Alan Charlton, On Kawara, Juljie Knifer, Imi Knoebel, Július Koller, Jiří Kovanda, Sol LeWitt, Meuser, Reiner Ruthenbeck, Heimo Zobernig
Synagóga: Wolfgang Laib, Richard Long, David Rabinowitsch, Adrian Schiess

Divadlo Jána Palárika

veľká sála

- 3. 4. piatok 10.00 ■ **Eugène Ionesco NOSOROŽEC** – VEREJNÁ GENERÁLKA
- 16.00 ■ **Eugène Ionesco NOSOROŽEC** – PREDPREMIÉRA
- 4. 4. sobota 19.00 ■ **Eugène Ionesco NOSOROŽEC** – PREMIÉRA
- 7. 4. utorok 19.00 ■ **Eugène Ionesco NOSOROŽEC**
- 8. 4. streda 11.00 ■ **PEKIELKO A ANJELÍNKA**
- 15. 4. streda 19.00 ■ **TAJOMSTVO GRETY GARBO**
- 16. 4. štvrtok 19.00 ■ **BALKÓN**
- 17. 4. piatok 10.00 ■ **MACO MAŤO HLADÁ HNIEZDO**
- 19.00 ■ **VŠETKO O MUŽOCH**
- 19. 4. nedeľa 16.00 ■ **OSTROV OBJAVOV**
- 20. 4. pondelok 19.00 ■ **NOSOROŽEC**
- 21. 4. utorok 10.00 ■ **800 MÍľ PO AMAZONKE**
- 19.00 ■ **MANŽELSKÉ HRY**
- 22. 4. streda 19.00 ■ **CYMBELIN**

- 24. 4. piatok 19.00 ■ **Paul Pörtner ŠIALENÉ NOŽNÍČKY** – NOVÁ SCÉNA Bratislava
- 25. – 26. sobota, nedeľa ■ **MALÁ KRAJSKÁ SCÉNIKÁ ŽATVA**
- 27. 4. pondelok 19.00 ■ **TAJOMSTVO GRETY GARBO**
- 28. 4. utorok 19.00 ■ **TRUTH STORY**
- 29. 4. streda 19.00 ■ **Santiago Moncada UŽ TI NIKDY NENALETÍM** – DJGT Zvolen
- 30. 4. štvrtok 10.00 ■ **INKOGNITO**
- 19.00 ■ **VŠETKO O ŽENÁCH**
- štúdio**
- 6. 4. pondelok 19.00 ■ **Händl Klaus TEMNE LÁKAVÝ SVET**
- 7. 4. utorok 10.00 ■ **Ivan Stodola VOLAKEDY A DNES**
- 20. 4. pondelok 16.30 ■ **Milan Jedlička RYBIA PANTOMÍMA**
- 23. 4. štvrtok 10.00 ■ **TEMNE LÁKAVÝ SVET**
- 19.00 ■ **VOLAKEDY A DNES**

Západoslovenské múzeum

KLÁŠTOR KLARISIEK

Múzejné námestie 3, Trnava, tel.

033/5512913, 033/5512 911, e-mail:

zsmuzeum@zupa-tt.sk

expozície:

ARCHEOLÓGIA, GOTICKÁ TRNAVA, DEJINY TRNAVY, UMELECKÉ REMESLO V ČÍNE A JAPONSKU, KAMPANOLOGICKÁ EXPOZÍCIA, ORATÓRIUM, ĽUDOVÁ HRNČINA, ĽUDOVÝ ODEV ZÁPADNÉHO SLOVENSKA, PRÍRODA MALÝCH KARPÁT, KRÁSA ZAŠLÝCH ČIAS
ŠTEFAN CYRIL PARRÁK – pocta kráľovi zberateľov, SAKRÁLNE PAMIATKY

výstavy:

■ MINERÁLY SLOVENSKA

Výber z mineralogickej zbierky ZsM od 21. apríla 2009 do 31. januára 2010

■ TRNAVSKÝ OBJEKTÍV

Súťažná prehliadka neprofesionálnych fotografov organizuje Trnavské osvetové stredisko do 18. mája 2009

■ EURO A PENIAZE MINULOSTI

do 31. augusta 2009

■ TERČE SPOLKU TRNAVSKÝCH OSTROSTRELCOV

Výstava venovaná výročiu udelenia výsad

slobodného kráľovského mesta Trnave do 31. mája

■ TRNAVA VO VÝTVARNOM UMENÍ

Obrazy z umeleckej zbierky ZsM do 18. mája

■ MIKULÁŠ SCHNEIDER TRNAVSKÝ UMELEC NÁRODA

do 30. apríla

■ ZBIERKOVÝ PREDMET MESIACA

Veľkonočné kraslice

DOM HUDBY M. SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO

Ul. M. Schneidera Trnavského 5, Trnava

expozície:

PAMÄTNÁ IZBA MIKULÁŠA SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO, DEJINY CIRKEVNÉHO HUDOBNÉHO SPOLKU, DVORANA SLÁVY DOBRA

MÚZEUM KNIŽNEJ KULTÚRY

OLÁHOV SEMINÁR

Námestie sv. Mikuláša 10

■ WILLIAM SCHIFFER

ŽIVOT A DIELO SOCHÁRA A MEDAILÉRA

■ AJ KEĎ SA VŠETKO MINIE, MY NIE

Dlhodobá výstava v spolupráci so SSV

■ EX LIBRIS A SUPRALIBROS

zo zbierok ZsM v Trnave, do 30. apríla

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

3. – 4. apríla

■ NOC S ANDERSENOU

Za noci či zaránky, zachráňme slovenské rozprávky!

8. ročník medzinárodného podujatia pri príležitosti Medzinárodného dňa detskej knihy. Nočný program pre deti – hlasné čítanie, dramatizácia, súťaže, tvorivá dielňa, chatovanie s deťmi z iných zapojených miest v oddelení pre deti a v pobočke Vodáreň

9. apríla o 10.00 h

■ VEĽKONOČNÁ TVORIVÁ DIELŇA

v oddelení pre deti

14. apríla o 10.00 h

■ SPOZNAJ HRAVO SVOJE TELO – súťažné predpoludnie pre deti v oddelení pre deti

30. apríla o 13.00 h

■ KRESLÍME HUDOBNÉ OBRÁZKY Z DIELA GIACOMA PUCCINIHO

Vernisáž najkrajších výtvarných prác študentov Gymnázia Jána Hollého hudobné oddelenie

Program kina Hviezda

1. 4. o 16.00 h ■ KRAJSKÁ SÚŤAŽ CINEMA 2009
 2. 4. ■ ROLLING STONES
 17.30 a 19.30 h
 3. 6. 4. ■ SEX DRIVE
 17.30 a 19.30 h
 7. 4. ■ FILMOVÝ KLUB
 8. 9. 4. ■ FALCO
 17.30 h
 8. 13. 4. ■ SEDEM ŽIVOTOV
 8. a 9. 4. o 19.30 h, 10. 13. 4 o 17.30 a 19.30 h
 14. 4. ■ FILMOVÝ KLUB
 15. 4. ■ FESTIVAL JEDEN SVET
 17.30 h
 16. 20. 4. ■ SNĚŽENKY A MACHŘI PO 25 ROKOCH
 16. a 17. 4. o 17.30 a 19.30 h, 18. 4. iba o 19.30 h, 19. a 20. 4. o 17.30 a 19.30 h
 21. 4. ■ FILMOVÝ KLUB
 22. 4. ■ FESTIVAL JEDEN SVET
 17.30 h
 23. 4. ■ VICKY CHRISTINA BARCELONA
 17.30 a 19.30 h
 24. 27. 4. ■ TANGO S KOMÁRMI
 17.30 a 19.30 h
 28. 4. ■ FILMOVÝ KLUB
 29. 4. ■ DIVADELNÉ PREDSTAVENIE: MAFIÁNSKE HISTORKY – 1
 20.00 h
 30. 4. 5. 5. ■ LÍBAŠ JAKO BŮH
 17.30 a 19.30 h

DETSKÉ PREDSTAVENIA

4. 5. 4. ■ NIKO – CESTA KU HVIEZDAM
 4. 4. o 15.30 h, 5. 4. o 13.30 a 15.30 h
 10. 12. 4. ■ ŠKAREDÉ KÁČATKO
 10. a 11. 4. o 15.
 25. 26. 04. 2009 30 h, 12. 4. o 13.30 a 15.30 h
 19. 4. ■ NINJA KORYTNAČKY
 13.30 a 15.30 h
 25. 26. 4. ■ SPLÁCHNUTÝ
 25. 4. o 13.30 a 15.30 h

FILMOVÝ KLUB – NAOKO TRNAVA v kine Hviezda, www.naoko.sk

7. 4. o 18.00 h ■ SLZY PADALI ZSSR 1982,
 réžia: G. Danelija
 7. 4. o 20.00 h ■ UKRUTNE ŠŤASTNÍ Dánsko,
 2008 réžia: Henrik Ruben Genz
 14. 4. o 18.00 h ■ UCHO ČR, 1970
 réžia: K. Kachyňa
 14. 4. o 20.00 h ■ NADINE Holandsko, Belgicko
 2007, réžia: Erik De Bruyn
 21. 4. o 18.00 h ■ RENESANCIA, VB, Dánsko
 2006 réžia: Andrea Arnold
 21. 4. o 20.00 h ■ SIEDME NEBO SRN, 2008
 réžia: Andreas Dresen
 28. 4. o 18.00 h ■ PROTI MÚRU SRN, 2003
 réžia: Fatih Akin
 28. 4. o 20.00 h ■ KULIČKY ČR, 2008 réžia:
 Olga Dabrowská

30. apríla o 20.00 h

Divadelné štúdio DISK, Ulica R. Dilonga

Výhľad

O inscenácii: Je to generačná hra – príbehy zo života, v ktorých mladí aj starší predstavujú rezignovaných, životom otrávených ľudí. Niektorí umierajú duchom, iní fyzicky. Je to inscenácia o ľudských hodnotách, o tých skutočných, ale i tých, ktoré sa ako hodnoty javia, ale v skutočnosti sú zbytočným, neužitočným miňaním energie. Striedajú sa v nej scény vtípné, dojímavé, presvedčivé, občas sarkastické, odhaľujúce herca do najväčšej možnej miery takého, aký je človek. Inscenácia dáva možnosť hercom siahnúť do hĺbky svojich osobných možností podľa vlastných schopností. Hrajú sa medzi sebou, so sebou, s jazykom, s predstavami, s vlastnou šikovnosťou, rovnako ako so zlosťou, bezmocnosťou a hlúposťou. A nebol by to Uhlár, keby vedno s hercami nevložil do inscenácie čaro ironického výsmechu zo seba samých, a cez seba výsmechu slabosti i úchyliet našich súčasníkov.

Predaj vstupeniiek: TINS v mestskej veži

Autori: Blaho Uhlár a kol. DISK

Režisér: Blaho Uhlár

22. apríla o 17.00 h v západnom krídle radnice

NA ZÁPADNOM KRÍDLE MÚZY

Zlata Matláková – Rozopnutá duša

Prezentácia novej básnickej zbierky

KURZY ZDRAVEJ VÝŽIVY v apríli

Vždy v stredu 1., 8., 15. 22. apríla o 17.30 h
v spoločenskej sále Združenej priemyselnej školy na Komenského ulici
ZÁVEREČNÝ KURZ 29. apríla o 17.30 h
Nezabudnite si priniesť misku a lyžičku.

**19. apríla o 15.00 h v Aule Materiálovo-technologickej fakulty Slovenskej
technickej univerzity na Paulínskej ulici**

NAJMILŠÍ KONCERT ROKA 2009

Pod týmto názvom už tradične organizuje Spoločnosť priateľov detí z detských domovov s podporou Mesta Trnava a Trnavského samosprávneho kraja prehliadku talentovaných detí z detských domovov a za posledné roky aj detí z náhradných rodín a krízových stredísk. Deti tu majú priestor na prezentáciu v rôznych kategóriách ako spev, tanec, hra na hudobný nástroj, dramatická tvorba, scénický tanec... Koncert podporia svojou účasťou a vystúpením aj profesionálni speváci a skupiny. Najlepšie vystúpenia postupujú do Bratislavy, kde sa uskutoční finálový večer.

Vstupné je dobrovoľné

10. apríla – Veľký piatok

VIA CRUCIS TYRNAVIENSIS

Tiché nesenie kríža mestom

Podujatie má ambíciu stať sa ďalšou trnavskou tradíciou. Veriaci z jednotlivých častí Trnavy sa stretnú pred svojim kostolom, alebo na vopred určenom mieste a odtiaľ v tichosti nesú kríž cez sídliská a ulice mesta až do jeho centra, na Trojičné námestie. Okolo dreveného niekoľkometrového kríža na námestí vytvoria kruh a po prihovore duchovného otca putujú spoločne na Kalváriu, kde sa pochod končí uctením kríža.

Prednádražie – konečná zastávka
MHD na Mozartovej ulici, Tajovského,
Lomonosovova, peší chodník,
Prednádražie I., Bottova, Študentská,
Divadelná, Trojičné námestie

Kopánka – farský kostol na Hlubíkovej
ulici, Saleziánska, Na hlinách, Okružná,
Oblúková, Jaderná, Špačinská, Rybníková,
Jerichová, Invalidská, Hornopotočná,
Trojičné námestie

Tulipán – konečná zastávka MHD na
Golianovej ulici, Linčianska, Limbová,
Bočná, Orgovánová, Ružová, Tulipánová,
Žarnovova, Hlavná, Trojičné námestie

Všetky skupiny sa o 15.00 h stretnú
na Trojičnom námestí a odtiaľ budú
pokračovať spoločne Štefánikovou,
Šrobárovou a Cukrovou ulicou na
Kalváriu.

MESTO TRNAVA v spolupráci s TRNAVSKÝM LITERÁRNÝM KLUBOM
požívajú záujemcov o súčasnú literatúru na tretí ročník podujatia

TRNAVSKÉ LITERÁRNE SLÁVNOSTI

24. apríl 2009

POÉZIA V ULICIACH

o 15.00 h na Hlavnej ulici pred radnicou

PÁNSKA JAZDA (kabaret zúfalých mužov)

hudobno-slovný kabaret Umeleckej spoločnosti Pyramída

host programu: žena

Scenár: Tomáš Repčiak, dramaturgia a réžia: František Držík,

účinkujú: František Držík, Martin Horbal, Tomáš Repčiak,

Katarína Turčanová, Vlado Vaverčák

LITERÁRNO-HUDOBNÝ VEČER

o 19.00 v západnom krídle radnice

Prierez autorskou tvorbou literárnych klubov na Slovensku

účinkujú: Erik Ondreička, Grigorij Starodubcev, Miloš Ondrušek,

Zuzana Fabšová a Matej Thomka

hudobný host: Slide & Udu

súbežná akcia: Mestská hromadná poézia – poézia v autobusoch MHD

VSTUP NA VŠETKY PODUJATIA JE ZDARMA

www.ttlitklub.sk, www.trnava.sk

26. apríla o 15.00 h v Mestskej športovej hale **DETSKÝ MAŠKARNÝ PLES**

Pozývame všetky deti, ktoré sa chcú zabaviť a zmeniť na svoju obľúbenú rozprávkovú postavičku. Vstup je voľný, treba si len priniesť masku, dobrú náladu a prezuvky. Do sýtosti sa môžu vyzabávať nielen deti, ale s nimi aj rodičia či starí rodičia. Je šanca nadviazať nové kamarátstva a pri troške šťastia aj získať cenu v tombole. Každé dieťa dostane pri vstupe číslo, ktoré sa vhodí do osudia a budú sa losovať pekné ceny.

V programe vystúpia Mária Podhradská a Rišo Čanaky, šašo Valentín, tanečná škola Welcome Trnava a detský folklórny súbor Drienka

(Vzhľadom na vyhlásenie štátneho smútku 22. februára sa Detský maskarný ples neuskutočnil v pôvodnom termíne, ktorý sme avizovali vo februárových Novinkách z radnice)

TRNAVSKÁ HUDOBNÁ JAR 2009

Sobota 18. apríla o 17.00 h v kine Hviezda

PATRIK ŽIGMUND a VIEDENSKÍ AKADEMICI

Klasická hudba, džez, cigánske melódie

Piatok 1. mája o 18.00 h v sále Marianum

BYZANTSKÝ MUŽSKÝ ZBOR SV. EFRÉMA

Budapešť / Maďarsko

Zbormajster: Tamás Bubnó

D. Bortniansky, D. Hristov, S. Ludkevich, S. Rachmaninov,
F. Liszt,

M. Schneider Trnavský, B. Bartók, T. Bubnó

Organizované v spolupráci s Kultúrnym inštitútom Maďarskej republiky v Bratislave

Nedeľa 17. mája o 18.00 h v sále Marianum

CANTICA COLLEGIUM MUSICUM, Martin

Dirigent: Štefan Sedlický

TRNAVSKÝ KOMORNÝ ORCHESTER

Umelecká vedúca: Alžbeta Ševečková

Sólisti: Jana Pastorková, Helga Varga-Bach, Matúš Trávníček...

Marc-Antoine Charpentier: MISSA ASSUMPTA EST MARIA

Predpredaj vstupeniiek v TINS-e alebo pred koncertom